

Waardvogel

64e JAARGANG | NUMMER 2 | APRIL 2026
WWW.NVWK.NL

Stekjesmarkt en Ledendag 14

Op biologische geitenboerderij De Bonte Weide

Aanleg Tiny Forest 17

Bij lenteachtige en feestelijke omstandigheden

Weidevogelbeleid 20

In vogelvlucht door de jaren heen

Namen, telefoonnummers en e-mailadressen

Bestuur

Voorzitter	Marije Willems, voorzitter@nvwk.nl	06 18736946
Secretaris	Marieke von Lindern, info@nvwk.nl	
	Rijdsdijk 18, 2931 AW Krimpen aan de Lek	06 12037801
Penningmeester	Michiel Fokkema, penningmeester@nvwk.nl	06 20565775
	bankrekening NVWK: NL82 RABO 0127 2948 80	
Communicatie	Jocelyn da Cruz Freitas, jocelyndacruzfreitas@nvwk61.onmicrosoft.com	06 17430505
Algemeen	Benjamin Hallie, benjaminhallie@nvwk61.onmicrosoft.com	06 28430807
Algemeen (tot zomer 2026)	Roel van der Vet, roelvandervet@nvwk61.onmicrosoft.com	06 46602810

Werkgroepen

Ledenadministratie	Frans van der Storm, ledenservice@nvwk.nl	06 55812250
Redactie Waardvogel voor kopij	Maria Kuijf en Joke Colijn, nvwkredactie@gmail.com	06 44744408 0182 359778
Foto's t.b.v. de website	Redactie, nvwkredactie@gmail.com	
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	Leen Verschoor, werkgroepro@nvwk.nl	06 30575522 0180 682860
Coördinator vogelwerkgroepen	Vacant	
Coördinator weidevogelbescherming	Tom van Tintelen, weidevogels@nvwk.nl	06 30958585
Overige leden van het weidevogelteam	Bernard de Jong, weidevogels@nvwk.nl	06 50276995
	Joke Colijn	06 44744408
	Arnout de Redelijkheid, weidevogels@nvwk.nl	06 27324009
Coördinator zwarte stern Krimpenerwaard	Max Ossevoort, maxossevoort@gmail.com	06 58870179
Coördinatoren plantenwerkgroep	Mariëlla van Gemeren en Jacqueline Veltman, resp. planten@nvwk.nl	06 18365815 06 54213988
Contactpersoon werkgroep landschaps- onderhoud	Edwin Valentijn, landschapswerkgroep@nvwk.nl	06 48131144
Coördinatoren vlinders- en libellen- werkgroep	Ton Hoefnagel en Wil Sluis, vlinderwerkgroep@nvwk.nl	06 53209161 06 11156898
Coördinator wintervogeltellingen	Hans Kouwenberg, wintervogels@nvwk.nl	06 12417622
Coördinatoren grote zilverreigertelling	Mieke Veen, mieke.veen@hotmail.com	06 48758908
Coördinatoren uilenwerkgroep	Joep Vanderbroeck	06 55588849
	Rob Kok, uilenwerkgroep@nvwk.nl	06 11446948
Coördinator ransuilproject	Lilian Roosenboom, uilenwerkgroep@nvwk.nl	06 11568298
Coördinator zwaluwenwerkgroep	Paul Appeldoorn, zwaluwen@nvwk.nl	06 15905344
Coördinatoren jeugdwerkgroep	Vacant , interim: Benjamin Hallie, b.hallie@hetnet.nl	06 28430807
Aanspreekpunt Knotgroep Krimpen	Yolande Nederveen, knotgroepkrimpen@gmail.com	06 42508452
Coördinator roofvogelwerkgroep	Jaap Jan Leeuwenburgh, roofvogelwerkgroep@nvwk.nl	06 40726332
Coördinator waterwerkgroep	Vacant , waterwerkgroep@nvwk.nl	
Contactpersoon zoogdierenwerkgroep	Vacant , zoogdierenwerkgroep@nvwk.nl	
Coördinator vlermuizenwerkgroep	Robbert Koornwinder, vlermuizen@nvwk.nl	06 55060550

Andere belangrijke instanties

Dierenambulance Gouda e.o.	Ook voor ophalen zieke dieren met vogelgriep	0182 529059
Dierenbescherming	Afdeling Krimpenerwaard	0180 510984
Meldpunt m.b.t. milieu en de jacht	Politie Hollands Midden, Regionaal Milieu Team	0900 8844
Melden van zwerfvuil	Contact opnemen met de gemeente Krimpenerwaard	140182
Meldpunt Laagvliegen Krimpenerwaard		010 4733333
Vogelasiel	Vogelklas Karel Schot	010 4857847
Meldpunt klachten onderhoud sloten, bermen of dijken	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, info@hhsk.nl	010 4537356
Milieutelefoon Zuid-Holland	Bij verstoringen van de natuur, milieudelicten, dag en nacht	0888 333555
Illegale (roof)vogelvervolgning	Melden via www.natuurverstoring.nl of bij de politie	0900 8844
Meldpunt invasieve plantensoorten	In bermen N-wegen ter bestrijding en monitoring: zuidholland@pzh.nl	
Onderzoek doodsoorzaak wilde dieren	Dutch Wildlife Health Centre www.dwhc.nl/meldingsformulier	
Drie of meer dode watervogels of pluimvee	Landelijk Meldpunt voor dierziekten, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)	045 5463188

Lid worden?

Wilt u actief deelnemen aan de Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard of wilt u de doelstellingen van ons vereniging steunen, word dan lid. Op onze website kunt u van alles over ons vinden, wat we doen en waar we voor staan. Meld u aan op www.nvwk.nl en klik op de knop Ja, ik word lid, onderaan de pagina. U kunt ook bellen met de ledenadministratie via nummer 06 55812250. Zie de colofon voor de soorten lidmaatschap.

Colofon

De Waardvogel
ISSN 1384-8240
Jaargang 65
verschijnt 5 x per jaar, februari-
april-juni-september-december

Kopij aanleveren
Vóór 15 januari, 15 maart, 15 mei,
15 augustus en 15 november

Oplage: 1150 exemplaren

E-mail redactie
Joke Colijn en Maria Kuijf
nvwkredactie@gmail.com

Website www.nvwk.nl

 www.facebook.com/denvwk/

 [nvwk.nl](https://www.instagram.com/nvwk.nl)

Secretariaat
Marieke von Lindern
Rijsdijk 18
2931 AW Krimpen aan de Lek
info@nvwk.nl

Ledenadministratie
Frans van der Storm
Boschpolderstraat 14
2807 LJ Gouda
06 5581 2250
ledenservice@nvwk.nl

Lid worden
U kunt lid worden via www.nvwk.nl,
klik op de button Ja, ik word lid, onder-
aan de pagina

Contributie per kalenderjaar
€ 5,- voor een jeugdlidmaatschap,
één kind t/m 16 jaar
€ 20,- voor een basislidmaatschap
€ 25,- voor een gezinslidmaatschap

Bankrekeningnummer
NL82 RABO 0127 2948 80

Op de voorpagina
Stinzenplant gevlekt longkruid
foto: Hans van Keulen
Foto van de maand:
Steenhommel op perzikbloesem
foto: Janny van Herk
Overname van artikelen
Overname van artikelen uit dit blad is
toegestaan met bronvermelding

Disclaimer
Artikelen of uitingen van derden
in de Waardvogel geven niet
noodzakelijkerwijs de mening van de
redactie of van de Natuur- en Vogel-
werkgroep Krimpenerwaard weer,
maar zijn voor rekening van de
auteurs, de geciteerden of de bron

Drukkerij
Efficiënta, Krimpen aan den IJssel
Zie advertentie

Voor advertenties
nvwkredactie@gmail.com
Jaartarief (= vijf edities):
1/8 pagina: € 50,-
1/4 pagina: € 90,-
1/2 pagina: € 150,-

Van de voorzitter

Marije Willems

Citizen Science: een Gewoon Akkerviooltje. Dat was de 250 miljoenste (!) waarneming die eind maart van dit jaar werd ingevoerd in de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFF). Daar werd op de zoogdierendag bij stil gestaan, zo kon ik lezen in mijn portie natuur in de wekelijkse nieuwsbrief van Nature Today.

Ik merkte dat ik bleef hangen aan het woordje 'gewoon'. Is het 'gewoon akkerviooltje' dus een gewone plant en zo ja, bestaan er dan ook ongewone planten? Wat is gewoon? Is gewoon ook hetzelfde als normaal?

Een korte vraag aan google geeft in ieder geval antwoord op de mate van gewoonheid van deze kleine bloemsoort. Het gewoon akkerviooltje heeft het voorvoegsel 'gewoon', omdat het veel voorkomend is en op vele verschillende ondergronden groeit. Met andere woorden: je kunt het op heel veel biotopen tegenkomen en is dus algemeen voorkomend. Heel gewoon dus. In al zijn schoonheid. *Bronnen: Nature Today en NDFF; foto akkerviooltje: Peter Meininger*

De gewone, algemene natuur is van levensbelang voor een sterk ecosysteem. Een sterke basiskwaliteit waarmee de natuurgebieden worden verbonden. Het kennisdocument Basiskwaliteit Natuur (BKN) van de overheid is op datzelfde principe gebaseerd. Het gaat bij Basiskwaliteit Natuur ook om een meetbare basiskwaliteit van de algemene natuur, maar buiten de natuurgebieden, juist in de stedelijke en (agrarische) buitengebieden.

De BKN aanpak is er op gebaseerd dat de 'algemene' natuur herstelt als de condities daarvoor aanwezig zijn: de goede inrichting, de juiste leefomgeving en het passende beheer. Als de condities verbeteren dan verbetert de leefomgeving voor de algemene planten- en diersoorten en zullen deze weer terugkeren. En de mens kan die condities beïnvloeden.

Als vereniging doen we hier al veel in. We helpen om de omgeving te verbeteren door ons landschapsbeheer, we creëren nestgelegenheden en we tellen en monitoren. Wat ik interessant vind, is hoe we als vereniging een nog duidelijkere bijdrage zouden kunnen leveren aan de Basiskwaliteit Natuur voor ons eigen gebied.

Maar ook onze partners kunnen hieraan bijdragen, en de overheden (gemeenten, waterschappen) krijgen hier sowieso mee te maken want zowel NDFF als BKN gaan een wettelijke verankering krijgen. Samenwerken, kansen en bouwen aan onze BKN. Ik zie hier toch een mooie integrale koers opdoemen!

Vandaag, vrijdag 10 april, heb ik namens onze vereniging het convenant van Prachtlint opnieuw ondertekend. Samen met overheden, behorende natuurpartijen en de Lions zetten we ons onder de naam Prachtlint in voor meer biodiversiteit in ons buitengebied, in de bebouwde omgeving, in de tuinen, de bermen en taluds. En voor meer ecologisch beheer. Deze doelstellingen van Prachtlint passen ook naadloos in de Basiskwaliteit Natuur. In een volgende Waardvogel volgt een verslag van die Prachtlint bijeenkomst. En ik ga zeker nog een keer meer de diepte in over de BKN.

Voor nu wijs ik u graag op de verschillende activiteiten die weer door de verschillende werkgroepen worden georganiseerd. Specifiek nog even uw aandacht voor de Stekjesmarkt en Ledendag die dit jaar plaatsvindt op zaterdag 23 mei. Deze keer zijn we te gast op een zeer interessante locatie bij een heel vriendelijke gastheer en gastvrouw op biologische geitenboerderij De Bonte Weide in Stolwijk! Meer daarover verderop in deze Waardvogel.

We zetten ons als vereniging het hele jaar in om zo veel mogelijk leuke activiteiten te organiseren of om bij te dragen aan behoud en bescherming van natuur, vogels en planten.

Maar houd ons ook vooral op de hoogte van de zaken die u van belang vindt via info@nvwk.nl.

Voor nu wens ik u veel leesplezier met deze nieuwe Waardvogel. Ik hoop u te zien op één van de vele activiteiten die er gepland staan! 🐦

In dit nummer

Belangrijke gegevens 2
Van de voorzitter 3
Even Noteren 4
Steenhommel, foto van de maand 5
Stinzenplanten op de voorpagina 6
Klussenbank: wie helpt mee? 10
Waar komen ze vandaan? 11
Jeugdpagina 13
Stekjesmarkt en Ledendag 14
Aanleg Tiny Forest 17

Weidevogelbeleid in vogelvlucht door de jaren 20
Nieuws uit de werkgroep RO 22
Gemis 23
Algemene Ledenvergadering verslag 24
Indringers weren 26
Nachtelijke fietstocht 27
Van het weidevogelfront 29
Nestkasten maken 31
Over stuifmeel 32
Een rode vogel 33
Persberichten 34

Even wateren

Big Birding Day

Zaterdag 25 april van 4.00 tot 17.00 uur. Big Birding Day is het jaarlijkse evenement waarbij in groepsverband zoveel mogelijk soorten gescoord moeten worden binnen de grenzen van de Krimpenerwaard. Daarvoor krijg je 13 uur de tijd. Het is een geweldige beleving om zo'n dag mee te maken. Vanaf het krieken van de dag, wanneer de eerste vogels beginnen te zingen, wordt er fanatiek gevogeld. In het verleden zijn er door het winnende team maar liefst 115 soorten gezien. Lukt dat dit jaar ook weer? Je kunt je als groep van drie of vier personen opgeven bij Coen van Nieuwamerongen. Wie geen groepje heeft, maar wel mee wil doen kan zich ook aanmelden, we proberen dan een groepje voor je te vinden. We verzamelen ons centraal in de Krimpenerwaard op het parkeerterrein bij Café de Loet. Starttijd 4.00 uur. Info en opgeven coenvna@gmail.com of 06-38380899

Praktijkochtend weidewachters

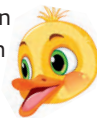
Zaterdagmorgen 2 mei bij 't Doove Gat in Haastrecht. Vanaf 09.00-12.00 uur. De mogelijkheid om al het geleerde in praktijk te brengen en vragen te stellen aan ervaren weidewachters.

Vierde avond NVWK Vogelcursus

Donderdag 7 mei van 20.00 tot 22.00 uur (inloop 19.30 uur), De Zwaan, Kerkweg 2, Berkenwoude. De laatste theorieavond, De praktijkochtend vindt plaats op zaterdag 9 mei. Mocht je op de wachtlijst staan of kon je dit jaar niet deelnemen: volgend jaar wordt door de grote belangstelling opnieuw een vogelcursus gepland!

Jeugdnatuurwacht Krimpen & de NVWK vogelen het Juit

8 mei vanaf 18.30 tot 19.30 uur. Samen met de kinderen van de Jeugdnatuurwacht Krimpen gaan we onder begeleiding van NVWK-gidsen zo veel mogelijk vogelsoorten scoren in het Doove Gat in één uur tijd. We verzamelen op de parkeerplaats tegenover het witte brugje. Ga mee op stap het gebied in om te strepen, scoren en te genieten van de verhalen en ervaringen van de gidsen. Ook hebben we beschikking over verrekijkers en telescopen.

Kinderen, jongeren en overige enthousiastelingen kunnen ongeacht leeftijd op één of beide dagen deelnemen, we herhalen deze excursie namelijk op 15 mei. Ouders zijn ook van harte welkom en natuurlijk vinden we het leuk als je iemand meeneemt. Opgeven hoeft niet. Voor vragen: b.hallie@hetnet.nl.

Plantenwerkgroep: orchideeënexcursie

Zaterdag 9 mei (i.v.m. meivakantie één week later) van 10.00-12.00 uur. Orchideeën kijken in de Krimpenerwaard. Locatie volgt nog. Voor vragen: planten@nvwk.nl.

Jeugdnatuurwacht Krimpen & de NVWK vogelen het Juit

Op vrijdag 15 mei van 18.30 tot 19.30 uur ronde twee bij 't Doove Gat. Rond deze tijd zien we hopelijk veel kuikens. Zouden er weer jonge kluutjes komen dit jaar? Zie 8 mei voor info.

Ledendag & Stekjesmarkt op De Bonte Weide

Op zaterdag 23 mei organiseren we de inmiddels traditionele NVWK Ledendag en Stekjesmarkt. Maar wel op een andere locatie, namelijk op de geitenboerderij van Mart-Jan de Jong. Eerder werden we al eens voor een excursie ontvangen bij deze bio-boer. Berichtgeving vanuit het bestuur naar de werkgroepen volgt, maar de locatie biedt leuke mogelijkheden voor activiteiten.

Uiteraard moedigen we iedereen weer aan om stekjes te brengen! Ook het programma volgt in de Nieuwsbrieven. Kun je mogelijk iets betekenen in de uitvoering, neem dan graag contact op met info@nvwk.nl. Zie ook pag. 16 en de poster op 17. Advies: ophangen!

Plantenwerkgroep

Zaterdag 6 juni van 10.00-12.00 uur. In overleg met andere werkgroep(en) landjes inventariseren en advies over inrichting opstellen. Locatie volgt nog.

Plantenwerkgroep

Zaterdag 4 juli van 10.00-12.00 uur. Struinen door De Kwakels op zoek naar gentiaanblauwtje. Exacte locatie volgt nog.

Excursie naar Arnhem-Vrijland, Veteranen Landgoed, Vlinderwerkgroep

Op zaterdag 4 juli bezoeken we het Veteranenbos in Arnhem. Dit is een bosterrein (Natura2000) op zandgrond met open plekken. Bij de (her)inrichting van het Veteranenlandgoed 'Vrijland' is bewust gekozen voor het aanplanten van inlandse boomsoorten en dan met name loofbomen. De bermen worden doelbewust eco gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd waardoor steeds meer verschraling ontstaat. Door deze aanpak is dit gebied rijk aan vele soorten insecten, waaronder te verwachten zeldzame vlindersoorten zoals grote parelmoervlinder, kleine ijsvogelvlinder, geelsprietdikkopje en grote weerschijnvlinder. Vertrek 8.30 uur bij Restaurant De Loet, Kerkweg 279, 2941 LA Lekkerkerk. We verwachten 's middags tussen 15.00-16.00 uur weer terug te zijn. Verdere info volgt na aanmelding! We hopen op goede weersomstandigheden. Bij regen verplaatsen we naar zondag 5 juli.

Aanmelden verplicht! Er is een maximaal aantal plaatsen. Ukunt zich aanmeldenviademail: vlinderwerkgroep@nvwk.nl, bij Ton Hoefnagel: 06 53 20 91 61 of Wil Sluis: 06 11 15 68 98

Maaien en hooien van schraalgrasland

Nader te bepalen zaterdagen eind juni, begin juli wanneer de biomassa op zijn hoogtepunt is.

De landschapswerkgroep gaat hierbij enkele zaterdagen maaien en hooien in het Loetbos. De exacte data worden gecommuniceerd in de app groep van de landschapswerkgroep. Ook volgt meer info in de Nieuwsbrieven. Wil je een keer meedoen? Neem dan contact op via landschapswerkgroep@nvwk.nl

Nachtelijke uilenfietstochten op herhaling!

Eind juni, juli, zie pag. 27.

Plantenwerkgroep

Augustus is vakantie! 🐦

Week van de Biodiversiteit

Van vrijdag 15 tot en met maandag 25 mei 2026 is de Week van de Biodiversiteit. Biodiversiteit is een enorme bron van verwondering en inspiratie en is het beschermen waard.

In 2025 organiseerde de KNNV Gouda tijdens de Week van de Biodiversiteit veel diverse activiteiten. In het jaar waarin deze landelijke vereniging 125 jaar bestaat, zullen er ongetwijfeld weer veel bijzondere tellingen zoals Bioblitzen, wandelingen, spellen, tuindagen, workshops en nog veel meer aantrekkelijke bezigheden in en over de natuur rond Gouda gepland staan. Check vooral regelmatig <https://gouda.knnv.nl>. Biodiversiteit is noodzakelijk voor ons.

De eerste activiteiten staan al in het centrale activiteitenoverzicht. Het zullen er de komende dagen steeds meer worden. Het zijn activiteiten georganiseerd door alle KNNV-afdelingen, maar ook door andere organisaties en initiatiefnemers. Zie de QR-code voor het activiteitenoverzicht.

Bron: <https://knnv.nl/>

Waardvogels, jaargangen 1993-2015

Is er iemand van de NVWK, die interesse heeft in oude jaargangen van de Waardvogel van 10 tot 30 jaar terug, die hierboven staan? Voor iemand die wil weten hoe het 'vroeger' was in de Krimpenerwaard? Dan kan hij mij e-mailen op hgvdweijden@gmail.com of bellen op 06-36176999.

Steenhommel foto van de maand

Maria Kuijf

Een hommelmel is een wilde bij, maar hommels worden vaak als aparte groep genoemd. Ze vallen dan ook wat uit de toon vanwege hun grootte. Wilde bijen van andere geslachten zijn vaak veel kleiner. Nog een verschil is dat alle hommelmelsoorten een sociaal leven hebben en wilde bijen niet, met uitzondering van de wilde honingbij (Apis ceranana). De steenhommel (Bombus lapidarius) is een van de meest algemene hommelmelsoorten in Nederland. Je herkent hem direct aan zijn gitzwarte lichaam met een opvallende vuurrode achterlijfspunt.

In het vroege voorjaar, als de eerste paardenbloemen bloeien, kruipt de koningin van de steenhommel uit de grond. Met haar kenmerkende vuurrode kontje en haar dikke, zwarte vacht is ze een van de bekendste hommels in onze tuinen.

Deze koningin heeft de hele winter in haar eentje onder de grond geslapen. Ze is hongerig en moet direct op zoek naar nectar voor energie en stuifmeel om eitjes te kunnen maken. Steenhommels maken hun nest graag in holle ruimtes, zoals verlaten muizenholen, onder stapels stenen of in vogelhuisjes. Eenmaal een nestplek gevonden, begint ze met het bouwen van een waspotje en het verzamelen van stuifmeel. Hier legt ze haar eerste eitjes op. Het bijzondere is dat de koningin de eitjes warm houdt door haar vliegspieren te laten trillen – ze 'bebroedt' haar eieren net als een vogel. Na een paar dagen komen de eitjes uit en veranderen ze in witte larfjes. Ze eten het stuifmeel dat de koningin heeft verzameld. Na een paar weken verpoppen de larven zich en komen de eerste werksters uit de cocon. Deze werksters zijn veel kleiner dan de koningin. Vanaf dat moment neemt de koningin rust en legt ze alleen nog eitjes. De werksters nemen het werk over.

De werksters verzamelen nectar en stuifmeel. De steenhommel is niet kieskeurig in de keuze van voedselplanten. Wel heeft zij een voorkeur voor bloemen met korte bloembuizen, omdat zij een korte tong heeft. De werksters voeren de nieuwe larven en beschermen het nest. Een nest heeft zo'n 100 tot 300 werksters. In de nazomer verandert het nest. De koningin legt eitjes waaruit mannetjes (hommels zonder angel) en nieuwe, jonge koninginnen komen. Deze vliegen uit en paren. Als de herfst begint, sterft het oude nest, inclusief de werksters en de oude koningin. Alleen de jonge, bevruchte koninginnen zoeken een veilig plekje in de grond om te overwinteren. Ze gaan zes tot negen maanden in winterslaap. Veel hommelmelkoninginnen overleven de winter niet doordat hun overwinteringsplek te nat wordt of schimmels haar ziek maken. Daarom zijn er veel jonge hommelmelkoninginnen nodig om de soort te laten overleven.

Leuk om te weten:

– De steenhommel is een belangrijke bestuiver. Omdat ze zo groot en harig zijn, blijft het stuifmeel goed plakken en bestuiven ze bloemen en planten in de buurt.

– Vanwege de korte tong kunnen ze soms de nectar te pakken krijgen door een gaatje in de basis van een diepe bloem te bijten.

– Een steenhommel laat zich niet snel verjagen en ze zijn algemeen in tuinen en parken.

– De steenhommel wordt als enige geparasiteerd door de rode koekoekshommel, waarvan de koningin een sterke gelijkenis vertoont met steenhommels.

Stinzenplanten op de voorpagina

Tekst en foto's: Mariëlla van Gemeren (tenzij anders vermeld)

♪♪♪ "Als in Holland de sneeuwkllokjes bloeien, komt de lente, komt de lente. ♪♪♪ Als in Holland de sneeuwkllokjes bloeien, komt de lente weer in 't land!" ♪♪♪ Een bekend kinderliedje dat vaak in januari gezongen wordt door kleuters. Het verwijst naar de vroegste bloeiers die we vaak in tuinen aanplanten en die we associëren met lente. 🐣

Stinzenplanten bewonderen in het voorjaar

Stinzenplanten zijn uitgesproken voorjaarsbloeiers die vanaf de zestiende eeuw in Nederland zijn ingeburgerd op buitenplaatsen, landgoederen, oude boerenerven en in stadsparken. Het zijn vaak van oorsprong exoten, maar inmiddels zo lang aanwezig dat ze een eigen plaats hebben veroverd in het Nederlandse cultuurlandschap.

Ze worden agryofyten genoemd wat betekent dat het ingeburgerde planten zijn die zich in de tegenwoordige potentieel natuurlijke vegetatie een plaats hebben veroverd, die zij nog niet hadden in de oorspronkelijke natuurlijke vegetatie. De stinzen vormen dus geen plantenfamilie. Een plant is een stinzenplant door de plek waar hij staat. Bekende voorbeelden zijn bosanemoon, sneeuwkllokje, holwortel, daslook, vogelmelk en krokus.

Medicinale werking stinzenplanten

Veel stinzenplanten hadden van oudsher een nutsfunctie en zijn al beschreven door Dodonaeus e.a. in de zogenaamde 'kruidenboeken'. Enkele voorbeelden: sneeuwkllokje heeft een stof galantamine die de werking van de hersenzenuwen versterkt en ook nu nog als medicijn tegen dementie wordt gebruikt. Maarts viooltje werd gebruikt tegen luchtwegklachten en bij huidproblemen en daslook tegen verhoogde bloeddruk. Adderwortel werd gebruikt als tegengif bij slangenbeten doordat het een sterk samentrekkende werking heeft.

Kenmerken van stinzen

Het is niet altijd even duidelijk welke planten tot de stinzen gerekend worden. Jaartallen van komst in Nederland en oorspronkelijke verspreiding spelen hierbij een rol. Alhoewel er verschillende lijstjes rondgaan. Als vuistregel kan het volgende worden aangehouden.

De deelnemers luisteren naar het verhaal over de geschiedenis van de tuin, verteld door de secretaris van de stichting Kees Verhoog.

Kenmerken van officiële stinzenplanten:

- Vroegbloeïend: ze bloeien vaak in het vroege voorjaar, voordat de bladeren aan de bomen komen.
- Verwildering: zevermeerderenzichspontaanblijven op de plek aanwezig, vaak in kalkrijke grond.
- Historische context: ze komen buiten deze historische locaties nauwelijks in het wild voor.

Wanneer is er geen sprake van stinzenplanten:

- Gebrek aan historische context: stinzenplanten zijn specifiek verbonden aan de rijke tuincultuur van de 16e tot 19e eeuw.
- Verwilderingsvermogen: echt stinzenplanten handhaven zich al eeuwen zonder menselijke hulp. Moderne cultivars sterven vaak uit na enkele jaren.
- Ecologische impact: planten zoals bijvoorbeeld Spaanse hyacinten breedbladige vogelmelk worden uitgesloten omdat ze de oorspronkelijke, kwetsbare stinzenflora verdringen in plaats van er deel van uit te maken. Deze planten gedragen zich als invasieve exoten.

Sommige stinzenplanten zoals de vingerhelmbloem groeien wel van nature in Nederland (Limburg), maar doordat ze ook in de rest van het land zijn aangeplant, worden ze elders als stinzenplant gezien.

Naast deze 'inheemse' stinzenplanten kent Nederland soorten die hier oorspronkelijk niet voorkwamen, maar waarvan het natuurlijke verspreidingsgebied vaak dichtbij ligt (vaak Zuid-Europa). Denk aan de holwortel en de winterakoniet-planten die zich in het stinzenmilieu bijzonder thuisvoelen en daarsnel verwilderen. Endan zijn er nog de exotische stinzenplanten, zoals de indringend ruikende keizerskroon (*Fritillaria imperialis*), afkomstig uit Azië. Hoewel deze soort zich moeiteloos handhaaft in een stinzentuin, verspreidt hij zich niet verder in de Nederlandse natuur.

Stinzenplanten hebben een lange geschiedenis. Het sneeuwkllokje (*Galanthus spec.*) en het lenteklokje (*Leucojum vernum L.*) bijvoorbeeld, worden al sinds de late middeleeuwen gewaardeerd. Aan het einde van de 18e eeuw, met de opkomst van de romantische Engelse tuin, werd het planten van stinzen een ware rage. Het streven naar een harmonieus en 'natuurlijk' landschap bracht tuinliefhebbers ertoe om allerlei soorten uit Midden- en Zuid-Europa aan te planten. Kalkrijk puin werd toegevoegd aan de bodem, wat de groei van deze bijzondere planten bevorderde.

Wetenschappelijk gezien zijn stinzenplanten niet alleen mooi, maar ook waardevol voor de Nederlandse flora. Verschillende soorten, zoals daslook (*Allium ursinum L.*), herfsttijloos (*Colchicum autumnale L.*) en vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum* en *O. nutans*), waren ooit zelfs wettelijk beschermd.

Herkomst van de naam

De naam stinzenplant is afgeleid van het Friese woord 'stins', wat 'stenen huis' betekent. Hiermee wordt een versterkt huis bedoeld, gebouwd van steen, waar vaak adellijke of vooraanstaande personen woonden die landgoederen bezaten. In Friesland werd voor het eerst het specifieke voorkomen van deze planten bij stinzen beschreven. Waarschijnlijk introduceerde de heemkundige Jacob Botke (1877–1939) in 1932 de term, geïnspireerd door het lokale woord 'stinzeblomkes' dat werd gebruikt voor het Haarlems klokkenspel rond de Schierstins in Veerwouden. Na 1950 werd de term steeds vaker gebruikt en vond men stinzenplanten ook buiten Friesland, zoals in Groningen (op borgterreinen, daar 'börgbloumkes' genoemd) en op landgoederen in Utrecht. De term stinzenplant raakte vanaf dat moment in de rest van Nederland ingeburgerd, voor het eerst in een publicatie uit 1957 van Jansen over de flora van een oude buitenplaats in Neerijnen.

Ecologische waarde

Hoewel stinzenplanten niet tot de oorspronkelijke Nederlandse flora behoren, spelen ze ecologisch toch een belangrijke rol. Ze voorzien vroegvliegende vlinders, bijen en hommels van nectar en stuifmeel.

De soorten bloeien uitzonderlijk vroeg – soms al in februari – wanneer er nog maar weinig inheemse soorten bloeien. Daarmee vormen zij een cruciale overbrugging tussen winter en het latere voorjaar en vormen dan een belangrijke voedselbron voor bijvoorbeeld de rosse metselbij, grote klokjesbij en de aardhommel, citroenvlinder en dagpauwoog.

Sommige stinzenplanten (zoals de boerenkrokus, de bosanemoon of de holwortel) worden verspreid door mieren. Mieren nemen de zaden mee vanwege het voedzame olijerijke aanhangsel (elaiosoom). We noemen dit ook wel het mierenbroodje. Ze knagen het aanhangsel af en het zaadje blijft achter waardoor het kan ontkiemen.

Stinzenplanten zijn vaak gebonden aan landgoederen, oude bomenlanen, oude parktuinen of historische boerderijen. Hun aanwezigheid is daarom een indicator voor een langdurige, weinig verstoorde groeiplaats. Deze plekken hebben soms ook een beschermd status in het Natuurnetwerk Nederland onder de naam 'Park- en Stinzenbos'. Dit natuurtype wordt gekenmerkt door vaak oude grote (solitaire) bomen en een goed ontwikkelde historische stinzenflora.

Voor het op naam brengen van de verschillende soorten is zelfs een heuse veldgids geschreven. De veldgids *Stinzenplanten van Heiligen Tonckens* e.a. Er was ook een gelijknamige app ontwikkeld, maar deze is helaas niet meer in de lucht.

Op pad om stinzen te bewonderen

De plantenwerkgroep ging de eerste zaterdag van april met prachtig zonnig weer naar stinzentuin 'De Overtuin Bisdom van Vliet' in Haastrecht waar we met ruim twintig deelnemers hartelijk werden ontvangen door de secretaris van de stichting die het onderhoud, beheer en de restauratie van de tuin verzorgt. Hij vertelde boeiend over de geschiedenis van het park en we kregen een rondleiding door het park en het bosje. In het park kregen we bijzondere en oude bomen te zien, zoals een laantje met oude paardenkastanjes die van lieverlee verjongd worden met aanplant van notenbomen, een eeuwenoude ginkgo biloba en een Anna Paulownaboom. Een essenknotlaan is als cultuurerfgoed bewaard gebleven. Vroeger werden deze knotbomen gebruikt

om hennep op te laten drogen en tot touw te verwerken in het touwbaantje. Onder de bomen was een voorjaarsondergroei met verschillende soorten stinzen en inheemse voorjaarsbloeiers te vinden. Een mooi park- en stinzenbos met veel historie!

Boven: de knot-essen waarop vroeger de hennep werd gedroogd, onder: knikkende vogelmelk, een echte stinzenplant; foto's: Maria Kuijff

Linkerpagina v.l.n.r. en van boven naar beneden:

1. Grote sneeuwroem; te herkennen aan het witte hart in het paarsblauw. Staat te boek als een exoot en niet als stinzenplant vanwege zijn concurrentiekracht.
2. Gele hondstand; dit bijzondere bolgewasje groeit vanuit een buisvormige knol, vergelijkbaar met de tand van een hond. De bloemen zijn eetbaar.
3. Zomerklokje, want 3 tot 5 bloemen per stengel, is oorspronkelijk inheems en past in een stinzentuin.
4. Vingerhelmbloem, een handvormig blaadje onder de onderste bloem is een determinatiekenmerk. De plant is oorspronkelijk inheems, maar is veel in stinzentuinen toegepast.
5. Kievitsbloem, officieel geen stinzenplant maar een inheemse plant die het erg zwaar heeft door verstedelijking en overbemesting. Het duurt acht jaar voordat de plant uit zaad tot bloei komt, wat voor een deel de kwetsbaarheid bepaalt. Veel als bolgewas toegepast in tuinen.
6. Weegbreezonnebloem komt oorspronkelijk voor in gebergten in Zuidwest-Europa. Zij wordt al lang gekweekt, is sinds de negentiende eeuw als stinzenplant in de loofbossen van buitenplaatsen volkomen ingeburgerd en heeft zo haar plekje in de Nederlandse flora verworven.

Rechterpagina v.l.n.r. en onder:

7. Wilde bosanemoon.
 8. Witte anemoon met een gevulde bloem, dit is de cultivar *Anemone nemorosa* 'Vestal'. De meeldraden zijn blaadjes geworden. De plant geeft daarmee dus geen voeding voor insecten, maar het is wel een echte stinzenplant.
 9. Impressie van een gemengde stinzenaanplant.
- Foto gemaakt door Eric Wirtz in Spaar en Hout tijdens een excursie in maart 2019.

Zelf op pad

Als je zelf op pad wilt om mooie stinzentuinen of parken te gaan bewonderen dan is deze tuin een aanrader in onze Krimpenerwaard.

Daarnaast is de website met de stinzenmonitor een mooi bruikbare bron van informatie. Op deze website kun je de bloeikalender van stinzentuinen in Friesland en Groningen volgen en wordt over veel soorten informatie gegeven. www.stinzenflora-monitor.nl/stinzenplanten/ Maar dichterbij in Utrecht en langs de gehele kustlijn zijn verspreid mooie landgoederen, tuinen en parken te vinden met een stinzenflora.

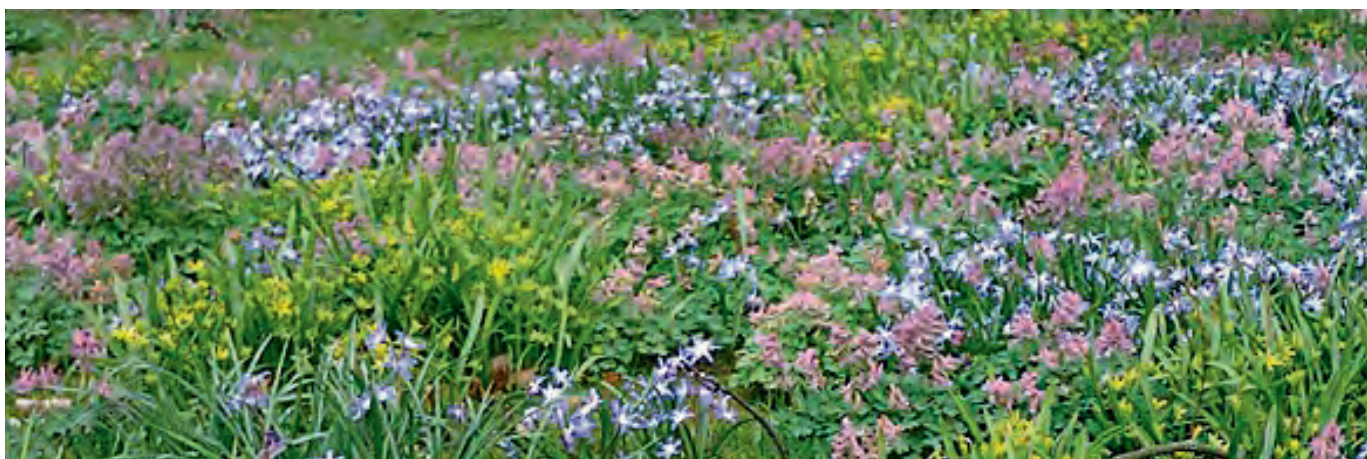
In de provincie Zuid-Holland is Landgoed de Mildenburg een bekende plek om stinzen te bewonderen. Dit is bij Oostvoorne. Het landgoed wordt beheerd door het Zuid-Hollands Landschap. Kijk op de website www.zuidhollandslandschap.nl/gebied/landgoed-mildenburg In Utrecht kun je op landgoed Amelisweerd stinzenplanten in het bos bewonderen. Zie de website: www.wandel.nl/routes/stinzenplanten.

Wil je zelf bollen bestellen en laten verwilderen in je tuin?

Kies dan voor biologisch gekweekte bollen die zonder gif worden vermeerderd en dus daadwerkelijk goed zijn voor onze insecten. Kijk eens op www.sterkebollen.nl.

Stinzen houden van kalkrijke en humeuze bodem, ze kunnen goed onder bladverliezende bomen worden aangeplant en doen het vrijwel in elke tuin als er zonnig hoekje is. Als ze later in het jaar verdwijnen in de schaduw van heesters of bomen is dat niet erg.

Bronnen: Vlinderstichting, Blad Vlinders 4 2024; Tuinieren voor vlinders, Rob Groendijk; Stinzenflora Monitor, www.stinzen-monitor.nl; De Stinzenflora van Leiden en noordelijke omgeving, J.M. de Graaf, 1990; Wikipedia.

Klussenbank: wie helpt mee?

De NVWK krijgt het steeds drukker. Dat is prachtig, want in de praktijk betekent het dat we als vrijwilligersvereniging meepraten bij de grote projecten in de Krimpenerwaard en daar het natuurbelang kunnen inbrengen, maar ook dat we uit eigen initiatief met projecten kunnen aankloppen bij de beide gemeenten, het waterschap en de provincie. Daarom hebben we een klussenbank opgericht; er staan ook klussen op de website onder Actueel. Vaak gaat het om kortlopende taken of seizoensklussen, soms komt een klus op herhaling en voor tijdelijke projecten zijn ook handen nodig. Een paar uurtjes over per week? Lekker naar buiten? Help mee! 🐦

Is er een overall slimmerd voor de website?

Is er onder onze leden een digitaal vaardig persoon die het leuk vindt om zich eens uit te leven op onze website? Die heeft al enige tijd broodnodig onderhoud, en moet uiteraard ook worden bijgehouden. Verder hebben we nog wat wensen, maar helaas niet de kennis om die te realiseren.

Als je je ook net als wij af en toe ergert aan oude content of aan functies die net lekker werken, dan ben je meer dan welkom aan de achterkant van de website om er wat aan te doen! Onze site is gebouwd met WordPress, dus als je dat met twee vingers in de neus kunt, of als je denkt: da's voor mij een makkie, bel of mail dan de secretaris: 06-12037801. Mailen kan ook: info@nvwk.nl.

(Mede)coördinator voor de jeugdwerkgroep

Benjamin zoekt nog steeds versterking voor de jeugdwerkgroep. Hij is creatief in het bedenken van activiteiten, maar zou blij zijn met versterking voor het uitvoeren van die leuke plannen. Benjamin heeft een drukke baan en het zou voor het moment al helpen als een ouder of grootouder de praktische organisatie van al is het maar één activiteit op zich wil nemen. Neem contact op met Benjamin Hallie voor informatie, zie pag. 2.

Motormaaiers voor de Idylles gevraagd

Voor het maaien van de Idylles in het Loetbos zoeken onze motormaaiers nieuwe collega's. Het maaien met de maai-balktrekker vraagt wat kennis, die je ook voor de veiligheid leert op een cursus. Met het certificaat op zak kun je de uitgedunde maai-ploeg versterken! Een cursus wordt via De Groene Motor aangevraagd. Meer informatie: Edwin Valentijn van de landschapswerkgroep, zie pag. 2.

BMP-tellen in de Overtuin in Haastrecht

Er bestaat een langere reeks van tellingen in de Overtuin in Haastrecht, in het kader van het Broedvogel Monitoring Project van Sovon. Dat wil zeggen tenminste een vijftal tellingen doen volgens protocol en die invoeren. Helaas kan de huidige teller onvoldoende tellingen doen, waardoor Sovon niet erg je van wandelen vogels ziet en je het leuk om ze tellen? Of wil je Vogelcursus dit indepraktijkbren-de redactie. Wij nvwkredactie@44744408.

de resultaten voor waardevol zijn. Houd terwijl je overall hoort zingen, en vind in deze mooie tuin te de kennis die je op de voorjaarpdoetgraag gen? Meld je dan bij helpen je op weg! gmail.com of bel 06-

Hulp gevraagd bij organiseren van lezingen

Om ook in de toekomst een structureel aanbod van lezingen binnen de NVWK te kunnen bieden, is de vereniging hard op zoek naar iemand die betrokken wil zijn bij de organisatie. Het gaat hierbij om ongeveer een viertal lezingen per jaar, meestal georganiseerd in de periode tussen september en mei. Vanuit het bestuur blijft (indien gewenst) altijd iemand op de achtergrond betrokken voor het regelen van de locatie, voldoen van eventuele sprekers-vergoedingen en coördinatie.

Ook beschikt de vereniging over een lijst met potentiële sprekers. Het is geen grootse investering en je staat er dus allerminst alleen voor! Toch al geïnteresseerd in

onderwerpen over natuur, wellicht vaker aanwezig tijdens lezingen en bereid tot deelname aan organisatie? Stuur dan even een mailtje naar Benjamin, zie pag. 2 voor contactgegevens.

Wie helpt Mieke coördineren?

Mieke Veen is al jaren actief in de vereniging en houdt zich nu bezig met het coördineren van de slaapplaats-tellingen van de grote zilverreigers in de Krimpenerwaard. Het is een landelijke telling op drie vastgestelde data. Er overwinteren er steeds meer in Nederland en er komen ook hier meer slaapplaatsen bij. Er is behoefte aan meer tellers zodat er ook geteld wordt mocht iemand ziek zijn, en ze zoekt een maatje om de tellingen te helpen regelen. Mail je haar? mieke.veen@hotmail.com.

Er is van alles te doen op het Roesteiland!

De Jeugdnatuurwacht (JNW) Krimpen mag het Roesteiland beheren en wil hun 'eigen' terrein graag ecologisch en educatief inrichten. Dat vraagt kennis en inzet die je niet van 10-jarigen kunt verwachten. Dus vragen André en Paul van de JNW om hulp. Ze willen graag weten welke soorten er al voorkomen, en hoe ze de biodiversiteit er door aanleg en onderhoud van inheemse soorten kunnen vergroten. Dus wie wil er inventariseren? Een nulmeting van planten, bomen en paddenstoelen is zeer gewenst, maar ook bijvoorbeeld bijen, vogels en (nacht)vinders staan op de wensenlijst. Groot onderhoud wordt door de knotgroep gedaan, maar regulier bijhouden is ook een wens. De kinderen helpen graag en leren daar héél veel van. Mail André of Paul als je wilt helpen! Of mail Marieke op info@nvwk.nl.

Nieuw lid voor de werkgroep RO?

Wie is geïnteresseerd in de Europese Natuurherstelwet of de Omgevingswet of de Basiskwaliteit Natuur of de energietransitie of anderszins in de effecten van planontwikkeling op de natuur? Er zijn heel veel ruimtelijke ontwikkelingen in ons kleine land die de natuur bedreigen. Een nieuw kabinet betekent weer nieuwe plannen! Leen Verschoor van de werkgroep RO krijgt soms erg veel op zijn bordje en wil graag een nieuw lid verwelkomen. Zie je hierin een uitdaging? Neem dan contact op met werkgroepro@nvwk.nl.

Waar komen ze vandaan? En waar vliegen ze heen?

Tekst: Marieke von Lindern, foto's Cor Oskam

Hoe vergaat het 'onze' vogels? Vogelringen vertellen ons waar vogels vandaan komen en waar ze heen vliegen. Het jaarverslag van Nebularia is een feest om te lezen. De secretaris van Nebularia kwam het jaarverslag 2025 persoonlijk afgeven bij de secretaris van de NVWK. Dat is zo'n moment dat het een voorrecht is om secretaris te zijn. Een leuk contact en een prachtig jaarverslag dat binnenkort ook wel op de website van Nebularia zal verschijnen (www.nebularia.nl).

Nebularia is een enthousiaste groep vrijwilligers die vogels ringt voor wetenschappelijk onderzoek om ze uiteindelijk beter te kunnen beschermen. Zo verzamelen ze informatie over onder andere levensduur, broedgebieden, trekroutes en overwinteringsgebieden. Samen met de NVWK roofvogelgroep is in 2025 een torenvalk van een zender voorzien en werden jonge torenvalken geringd, en samen met de NVWK uilengroep zijn jonge kerkuilen in de Krimpenerwaard geringd. Er is een speciaal project veldleeuweriken en er worden vogels gevangen en geringd langs de Stolwijkse Boezem nabij Gouderak en aan De Hooge Boezem achter Haastrecht (ook wel Het Doove Gat). Tenslotte ringt Nebularia ook in Westerschouwen en daar zijn NVWK leden welkom op twee zaterdagen in oktober.

Het jaarverslag staat vol met mooie verhalen, zodat ik meteen dacht: ik ga de hoogtepunten opschrijven voor de Waardvogel. Dat viel tegen!! Het hele jaarverslag leest als een groot feest van vogels – hoe maak je daaruit nu een keus? De invasie van pimpelmezen (zie ook Waardvogel van februari) ging aan Nebularia niet ongemerkt voorbij. Op 22 oktober werden in Westerschouwen 226 pimpelmezen geringd en meer dan 200 ongeringd losgelaten, op 31 oktober werden 437 pimpelmezen geringd terwijl een groot deel van de netten dicht bleef. De pimpelmezen kwamen grotendeels uit Litouwen en hadden in 30-49 dagen meer dan 1200 km afgelegd. Pimpelmezen zijn blijkbaar felle beestjes wat het werk niet makkelijk maakte. Leuk om te lezen dat andere vogels zoals barmsijsjes juist heel makkelijk te hanteren zijn. Niet alleen pimpelmezen kwamen in grote groepen langs. Op 22 oktober werden in Westerschouwen ook 175 goudhaantjes geringd. In totaal werden er in 2025 wel 3004 pimpelmezen en 2964 goudhaantjes geringd.

Het verslag onthult dat er tijdens de vogeltrek 77 verschillende vogels werden geringd. Bij Het Doove Gat veel kleine karekieten (449), rietzangers (402), bosrietzangers (57) en snorren (37), maar ook baardmannetjes (2) en blauwborsten (6).

Hoe vergaat het vogels die 'bij ons in de waard' zijn opgegroeid? De ene torenvalk vliegt uit en wordt na een maand gevonden in Duitsland (246 km), een ander is geringd in Bergambacht en overlijdt vier jaar later in Ouderkerk aan den IJssel. Geringde kerkuilen werden teruggevonden op nesten in Oud Alblas (2 jr oud, 15 km), Hardinxveld-Giessendam (3 jr oud, 13 km), Leidschendam (9 jr oud, 24 km), Vijfhuizen (1 jr oud, 52 km), en in Dikmuide in België (1 jr, 165 km). Opmerkelijk is een buizerd die als jong werd geringd in Schoonhoven en 27 jaar oud werd teruggevonden in Lopik. Een spotvogel die geringd werd in Haastrecht en 4 jaar later op dezelfde plek werd gevangen, net als een plektrouwe kleine karekiet die 9 jaar geleden werd geringd bij het Doove Gat als vogel van minstens 1 jr oud en vorig jaar op dezelfde plek werd gevonden – minstens 10 jaar oud. Een andere kleine karekiet werd afgelopen jaar geringd bij het Doove Gat en werd na 18 dagen teruggemeld uit Sainte Soline in Frankrijk, 728 km verderop, een rietzanger werd geringd in Haastrecht en drie weken later teruggemeld uit Finistère, het westelijke puntje van Bretagne, Frankrijk (775 km). En dacht je dat de merel in de tuin trouw is aan de eigen tuin? Een merel die in Zutphen was geringd werd ruim een jaar later te pakken genomen door een roofvogel in Haastrecht.

Vind je dit soort weetjes ook zo interessant? Kijk dan op de website van Nebularia of ga dit najaar mee met de excursie naar Westerschouwen. Houd daarvoor de NVWK agenda in de gaten!

Noordse nachtegaal, geringd op Westerschouwen

Siberische tijftjaf, eveneens geringd op Westerschouwen

DeDuurzameTuin.nl

De webwinkel

met duurzame producten voor
mens, dier, tuin en huishouden!

Kinderopvangboerderij 'Achter 't Potdekse'

- opvang van 07.00 tot 19.00 uur
- verticale groep van 0 tot 4 jaar (max. 16)
- optimale zorg en aandacht
- ervaren en gediplomeerde leiding
- in landelijke en agrarische omgeving
- unieke accommodatie in voormalige koeienstal
- buitenspeelruimte in openlucht en overdekt
- natuur-educatieve visie en uitgangspunten

www.kinderopvangboerderij.nl

info@kinderopvangboerderij.nl

Aad van der Meijden & Netty Brussee
Benedenberg 66 - 2861 LH Bergambacht

☎ 0182-353183

Bureau Schildwacht v.o.f.

Landschap – Cultuurhistorie – Ecologie - Klimaatadaptatie

Advies – Realisatie – Educatie

Wij staan voor u klaar om u te helpen bij:

- QuickScans, ecologisch vervolgonderzoek en aanvragen ontheffingen m.b.t. Omgevingswet, natuur.
- Ecologische en landschappelijke inventarisaties.
- Advies, ontwerp en directievoering bij inrichting van natuurterreinen, openbaar groen, landgoederen en (boeren)erf.
- Opstellen van (groen)beheerplannen en gebiedsvisies overheden en natuurorganisaties.
- Advies, lezingen, excursies en cursussen m.b.t. Natuur en Landschap.

info@bureau-schildwacht.nl
www.bureau-schildwacht.nl
Beukendaal 3, 2831 VA Gouderak
06-22978424

Autobedrijf De Waal

Kijk voor ons actuele
occasionaanbod op
WWW.AUTOBEDRIJFDEWAAL.NL

Middelblok 202 - Gouderak - (0182) 37 26 23

STRIJBOS DIERVOEDERS

IN- EN VERKOOP VAN KLEINE HUISDIEREN

knaagdieren - kippen - vogels - watervogels
Klonten in alle maten en kleuren!
(vanaf peuter tot volwassenen)

Verkoop van diervoer o.a.:

rundvee, pluimvee, paarden,
knaagdieren, vogels, honden, katten
en dierbenodigdheden hooi en stro enz.

Strijbos Diervoeders
Lageweg 45A
Ouderkerk aan den IJssel
Telefoon: 0180 - 682817

Uw duurzame drukker in de Krimpenerwaard

FSC® gecertificeerd en premium partner

EFFICIËNTA **GRAFISCH PLUS**

KENRO

DAKBEDEKKINGEN

0180-683804

06-25040070

T. Rook • IJsseldijk Noord 358
2935 CS Ouderkerk

Jeugdpagina

Wat weten jullie van lieveheersbeestjes?

Maria Kuijf

Wie vindt lieveheersbeestjes nou niet leuk? Het zijn van die vrolijke kevertjes. Daar willen jullie vast meer van weten!

Kun je aan de stippen zien hoe oud een lieveheersbeestje is?

Nee hoor, dat kan niet niet, dat is een fabeltje. Lieveheersbeestjes worden meestal maar één jaar oud.

Wat eten lieveheersbeestjes?

Ze kunnen van alles eten, zoals planten, schimmels en kleine insecten. Sommige soorten eten bladluizen en dan vinden we ze erg nuttig.

Zijn lieveheersbeestjes giftig?

Als je een lieveheersbeestje oppakt, komt er soms een beetje gele vloeistof op je hand. Dat ruikt vies en is voor veel dieren giftig. Voor mensen is het gif niet gevaarlijk, tenzij je er honderden tegelijk opeet (bah!).

Hoeveel soorten lieveheersbeestjes zijn er in Nederland?

Er zijn wel zestig soorten lieveheersbeestjes. Het zevenstippelig lieveheersbeestje komt het meeste voor, maar helaas ook het schadelijke Aziatische lieveheersbeestje.

Waarom zijn Aziatische lieveheersbeestjes schadelijk?

Ze eten de larven van onze eigen lieveheersbeestjes, waardoor er daar minder van komen. Ook stinken ze nog erger dan de inheemse diertjes en mensen kunnen er erg allergisch voor zijn. Ze kunnen bijten, dit is niet gevaarlijk maar wel heel pijnlijk. Aziatische lieveheersbeestjes zien er allemaal verschillend uit, kijk maar op de foto hiernaast.

Bron: naturetoday

JNW en NVWK vogelen het uit

Andre Bloot

Samen met de Jeugdnatuurwacht Krimpen gaan we op 8 mei en 15 van 18.30 tot 19.30 uur onder begeleiding van NVWK-gidsen zo veel mogelijk vogelsoorten scoren in het Doove Gat in één uur tijd. We verzamelen op de parkeerplaats tegenover het witte brugje. Ga mee op stap het gebied in om te strepen, scoren en te genieten van de verhalen en ervaringen van de gidsen. We hebben beschikking over verrekijkers en telescopen. Misschien zijn er al jonge kluutjes! In ieder geval gaan we heel veel zien.

Kinderen, jongeren en overige enthousiastelingen kunnen ongeacht leeftijd op één of beide dagen deelnemen. Ouders zijn ook van harte welkom en natuurlijk vinden we het leuk als je iemand meeneemt. Opgeven hoeft niet. Voor vragen: b.hallie@hetnet.nl.

Jong kluutje, foto: Coen van Nieuwamerongen

Stekjesmarkt en Ledendag

Tekst: Marieke von Lindern, foto's: Melissa van Wieringen

Zaterdag 23 mei vindt de jaarlijkse Stekjesmarkt en Ledendag plaats, dit jaar op het erf van De Bonte Weide aan de Benedenkerkseweg 106b in Stolwijk. Wie komt ons helpen met het opzetten van de kramen en andere hand- en spandiensten gedurende de dag?!! Meld je aan bij info@nvwk.nl. De Stekjesmarkt en Ledendag valt dit jaar in de Week van de Biodiversiteit, een initiatief van de landelijke natuurvereniging KNNV – en dat past heel mooi! 🐝

Een verscheidenheid aan (inheemse) planten in een gevarieerde tuin is een mooie basis om bij te dragen aan biodiversiteit: biodiversiteit in planten, in bodemdierpjes en insecten, in vogels en kleine zoogdieren zoals vleermuizen en egels. Heb je geen tuin? Ook planten in een geveltuintje of op een balkon kunnen bijdragen. Heb je hulp nodig om je tuin biodiverser te maken? Je kunt gratis advies vragen aan de tuinders¹ en subsidie krijgen voor het verwijderen van tegels of voor een regenton om planten water te geven^{2,3}. En de plantjes – die haal je op de stekjesmarkt!

De jaarlijkse stekjesmarkt is een mijlpaal in het voorjaar en een mooie samenwerking van de stekjesgroep met de NVWK om bij te dragen aan biodiversiteit en dagelijks groen geluk. Het stekken is in volle gang zodat er een mooi aanbod is van plantjes. Meer stekjes zijn altijd welkom!! Heb je ook stekjes? Laat het weten aan Colette (t-haasje@live.nl). Graag aanleveren met een naamkaartje. En kom stekjes kopen om je tuin te verrijken – neem een doosje mee om je aankopen in te doen. Van de opbrengst van vorig jaar zijn drie mooie insectenhôtels gekocht voor het eerste Tiny Forest in de gemeente Krimpenerwaard, het Piratenbos in Lekkerkerk. Zie voor een foto het artikel op pag. 19.

De Stekjesmarkt en Ledendag vindt plaats op het erf van De Bonte Weide, het kleinschalige biologische bedrijf van Mart-Jan en Willy de Jong dat biodiversiteit hoog in het vaandel heeft staan. Mart-Jan is bovendien 'onze man in het NBC'. Hij vertegenwoordigt de NVWK in het Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard, een samenwerking tussen natuur- en agrarische organisaties die het beheer uitvoeren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de Krimpenerwaard. Voor Mart-Jan en Willy begint biodiversiteit met het in stand houden van oude, inmiddels zeldzame rassen aan huisdieren. Ze melken 300 Nederlandse zwartbonte geiten, houden een aantal brandrode koeien, en twee Nederlandse landvarkens. De dieren krijgen volop ruimte en aandacht en kunnen naar buiten waar ze

een kruidenrijk gevarieerd grasland vinden. Er zijn kippen, een bloemenweide met bijen, een veenvoedselweide en een grote groentetuin, maar er is ook veel aandacht voor vogels op het erf en in de wei. Alle bermen en slootkanten staan vol in bloei met een grote variatie aan planten. Gezondheid voor dier en mens staan centraal. Voor de NVWK een ideale plek om op de ledendag de biodiversiteit van agrarische natuur te laten zien.

Wij demonstreren waar de verschillende werkgroepen mee bezig zijn; er zijn kraampjes met activiteiten, zoals uilenballen pluizen bij de uilenwerkgroep. Voor jong en oud maken we een biodiversiteitspeurtocht die je uitnodigt om de natuur op het terrein van De Bonte Weide te verkennen. Onlangs is een groot aantal vogelbroedhokjes in elkaar gezet – te winnen op de ledendag als je aan de speurtocht meedoet en voor nieuwe leden. Er is genoeg te doen dus kom gezellig naar de stekjesmarkt en NVWK-ledendag – bij voorkeur op de fiets, maar er is parkeergelegenheid – volg dan de aanwijzingen op en parkeer niet langs de weg. 🐝

1: www.krimpenerwaard.nl/tuinrangers-gratis-tuinadvies-op-maat,

2: www.krimpenerwaard.nl/stimuleringsregeling-klimaatadaptatie-en-biodiversiteit, 3: www.krimpenduurzaam.nl/, 4: <https://debonteweide.nl/>

Foto's onder zijn van de stekjesmarkt in 2025. Poster rechts: knip hem uit en hang hem op een zichtbare plaats voor het raam!

NATUUR- EN VOGELWERK GROEP
KRIMPENERWAARD

Tip: leuk gezin uitje

kom geitjes kijken, een lekker ijsje eten of ontdekken wat de werkgroepen van de NVWK allemaal doen!

Koop leuke stekjes voor kleine bedragen & vergroen je tuin!

Stekjesmarkt

zaterdag 23 mei bij De Bonte Weide

Van 10:00 tot 15:00 uur,
Benedenkerkseweg 106b
2821 LE Stolwijk

Let op:
nieuwe locatie

Geitenboerderij De Bonte Weide verkoopt nu ook Bio-Kultura biologische potgrond, tuinaarde-compost en mest-compost met hart voor plant, mens, dier en bodem.

Donaties van stekjes zijn altijd welkom! Lijkt het jou leuk om stekjes aan te leveren voor de markt? Mail dan naar t-haasje@live.nl

**Van der Velden
Adviseurs**

Vertrouwd advies in de Krimpenerwaard

Al meer dan 160 jaar bieden wij zekerheid voor uw verzekeringen, pensioenen en hypotheek. U krijgt onafhankelijk advies van ervaren specialisten, met persoonlijke aandacht en een vast aanspreekpunt dichtbij.

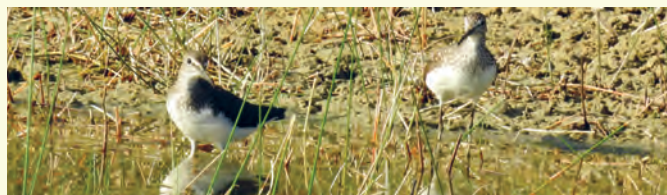
Hulp nodig? Wij denken graag met u mee en geven advies dat écht bij u past.

0180 - 681 188

van-der-velden.nl

**Scan en plan een
vrijblijvend gesprek**

Verblijf in een 'heidehuisje' met een eigen vogelkijkhut grenzend aan een natuur- en stiltegebied. Nico de Haan ging u voor: 'Als je niet aangestaard wordt door de Schotse Hooglanders dan word je wel begluurd vanaf de kale topjes van het struikgewas door de roodborsttapuiten.'

Nieuw is een laadpaal voor elektrische auto's.
Kijk op: www.heidehuisje.nl of bel 06-81525089

De Wielewaal

Natuurmuseum & klompenwinkel v.o.f.

*"Bewonder de natuur van Het Groene Hart
in een schilderachtige omgeving
tussen Lek en IJssel"*

Fam. Rijnveld | Tiendweg 26 | 3411 NB
Willige Langerak (Lopik) | 0182-384454
Al vanaf 1998 actief in natuureducatie

Voor actuele openingstijden en overige informatie zie
www.museumdewielewaal.nl

't Groenehart

tuin & parktechniek
onderhoud & reparatie van alle merken

Piet van Oosterom
tel: 06-11 38 16 34

STIGA

Aanleg Tiny Forest

Bij lenteachtige en feestelijke omstandigheden

Benjamin Hallie, bestuurslid

Het Roesteiland van de Jeugdnatuurwacht Krimpen, Natuurrijk van de gelijknamige stichting... En wat te denken van het IHC-bosje in Krimpen aan de Lek, dat behalve de functie van recreatiebos met unieke natuurwaarden, door lokale jeugd als speel- en timmerbos gebruikt wordt? Alle drie vervullen ze op geheel eigen wijze de functie van natuureducatiebos. En aan dit rijtje is met de feestelijke aanleg van het eerste officiële Tiny Forest® in de Krimpenerwaard nu dus nummer vier toegevoegd! En tevens het enige, zo luidde het besluit van de gemeente bij het aangaan van de overeenkomst met IVN (eigenaar van de merknaam Tiny Forest). Maar geen onaardige score: Vier dergelijke speel- (en dus leer-)bossen in de Krimpenerwaard. Met enige verbeelding een uitstekend fysiek alternatief voor online Fortnite of Minecraft. Lekker naar buiten dus, want daar gebeurt het! De totstandkoming van deze Tiny Forest had wel heel wat (figuurlijke) voeten in de aarde. We gaan terug naar 4 mei 2021. 🐿

Eerdere ervaring

Dat was namelijk de datum waarop ik namens de NVWK contact zocht met Ruben Mulder, destijds IVN-projectleider Z-H. En dat kwam niet geheel toevallig tot stand, want maanden eerder waren wij samen betrokken geweest bij de aanleg van Tiny Forest 'het Wonderwoud' in Nieuwerkerk aan den IJssel. Hij dus als projectleider, ik vanuit de rol van burgerinitiatiefnemer. Hierbij had ik gereageerd op een oproep van de gemeente Zuidplas. Men was een samenwerkingsovereenkomst met IVN aangegaan voor realisatie van drie natuureducatiebosjes en zocht een kartrekker voor het eerste exemplaar. Ik was als inwoner wel enthousiast om die aanzet te doen.

Rol van initiatiefnemer

Als burgerinitiatiefnemer is het je rol voordracht te doen van een locatie en hierbij een basisschool te betrekken. Met mijn oude Montessorischool was hun inzet snel beklonken waarna de intentieverklaring tussen school, gemeente en IVN ondertekend werden. Hiermee gingen we als projectteam de buurt in om draagvlak te creëren en bewoners te enthousiasmeren en betrekken. Uiteindelijk resulteerde dit in een vrolijke plantdag waarbij bewoners, leerkrachten, leerlingen en andere geïnteresseerden onder leiding van IVN (en hun duurzame hovenier) overgingen tot aanplant van ruim 600 boompjes. Persoonlijk vond ik dit echt een hele leuke en inspirerende ervaring. En vandaag de dag heeft dit inmiddels bijna volgroeide bosje zijn sociale- en natuur educatieve functie behouden en wordt het goed gebruikt. Maar dit slechts ter illustratie van het te doorlopen proces.

Als uitgangspunt voor de Krimpenerwaard

Met een nog altijd levend enthousiasme over deze eerdere ervaring las ik andermaal een Waardvogeloproep voor een nieuwe coördinator jeugd. Met een achtergrond in het jongerenwerk en gedwongen thuisstudie door maatregelen rondom Covid, besloot ik contact met het verenigingsbestuur op te nemen. Na een (online) gedachtewisseling leken aanbod en vraag aan te sluiten. De intentie was om jaarrond enkele jeugdactiviteiten te verzorgen en samen met de vereniging op zoek te gaan naar bredere mogelijkheden om kinderen/jongeren voor de natuur te enthousiasmeren. Vooral dit laatste zou eventueel aansluiten bij een rol binnen het bestuur. Met een weerbarstig rondrazende

pandemie leken mij dit wel zinnig bestede lockdownuurtjes. En zo kwam ik op die 4e mei 2021 als kersvers bestuurslid uit bij mijn voormalig contactpersoon van IVN. Of zo'n educatiebosje ook in de Krimpenerwaard tot de mogelijkheden zou kunnen behoren...?

Onbevangen, maar niet onbeholpen

Maar helaas, gemeente Krimpenerwaard en IVN hadden geen samenwerking zoals deze er in Nieuwerkerk wel was. Balen, want ik was klaar voor ronde twee. Bovendien zouden we bij realisatie van een bosje in de Krimpenerwaard als vereniging in één klap alle kinderen uit betreffende wijk of dorpskern bereiken. Immers, de (scheidend) jeugdcoördinator van destijds had bij een bezoek aan een school in Schoonhoven opgehaald wie van de leerlingen de NVWK kende. Wat denk je? Slechts één vinger... Die samenwerking tussen IVN en gemeente moest er dan maar snel komen dacht ik. In gedachten was ik alweer samen met buurtbewoners en leerlingen in de weer met jonge boompjes. Weliswaar vol enthousiasme, maar niet geremd door enige inhoudelijke kennis van gemeentepolitiek dacht ik dat het slaan van een bruggetje tussen gemeente en IVN slechts een formaliteit zou zijn. Niet dus. Desalniettemin bleek er binnen ons bestuur veel draagvlak wat resulteerde in gezamenlijke vastberadenheid. Temeer omdat dit project mogelijk aansluiting zou vinden bij de tien-procent-meer-bomen ambitie van de gemeente. Bovendien was het doel duidelijk: het bereiken en betrekken van meer jeugd binnen de NVWK en binnen de dorpskernen. Al die factoren kwamen dus mooi samen.

Sterk staaltje vereniging, maar...

Gesteund door werkgroep RO die de raadsvergaderingen op dit thema op de voet volgde, hoopten we dus aansluiting te vinden bij die tien-procent-meer-bomen ambitie. Bovendien waren de Tiny Forests binnen de muren van het gemeentehuis al eens ter sprake gekomen. Helaas bleek na het nodige gelobby met vereende inzet dat het de gemeente aan goede wil niet ontbrak, maar dat het budget niet toereikend of al besteed was. En toegegeven, er zit een stevig prijskaartje aan die IVN-bosjes met hun beschermde merknaam. Denk aan inzet medewerkers, hovenier, lesdozen per klas, het optuigen van zogenoemde Rangerklassen (zorgdragers) met daarop weer afgestemde educatie. Daar kun je als gemeente aardig wat bomen van neerzetten.

Je verwacht het niet

Totdat twee 'groene partijen' het na ruim twee jaar toch weer oppakten. Dus daar gingen we weer met elkaar. Inmiddels had zich binnen het concept van IVN een wijziging voorgedaan: waar een gemeente eerder een overeenkomst voor minimaal drie bosjes aanging (kosten: ruim 100k), kon nu ook ingestapt worden bij een intentie voor het realiseren van slechts één Tiny Forest. Ook konden anders dan voorheen bedrijven en maatschappelijke organisaties zich als initiatiefnemer opwerpen. Dit door tegenvallend animo onder burgers bij eerdere projecten elders. Maar eind goed al goed: na wat gesoebat rond de ingediende motie werd het amendement uiteindelijk aangenomen waaruit de intentieverklaring met IVN volgde. Ik meen eind 2023/begin 2024.

Werving, locatie, en de rol van de NVWK

Al in het beginstadium van de verkenning hadden we als bestuur een beeld van onze eventuele actieve inzet en deelname vanuit de vereniging bij realisatie. We beschikken immers over kennis, materiaal en heel veel handjes. In afwachting van de animo gedurende het wervingsproces besloten we ons even op de achtergrond te begeven en het initiatief aan andere geïnteresseerden te laten. Mede ingegeven door een drukke agenda en andere bestuurstaken, was ik met stomheid geslagen toen mij het aantal aanmeldingen ter ore kwam. Meer dan 30 initiatiefnemers hadden voordracht van een locatie gedaan. Ter vergelijking: ik was in Nieuwerkerk de enige. Dit gaf in ieder geval de bevestiging dat de behoefte levend is binnen de Krimpenerwaard. Door deze overweldigende animo lieten wij de casus voor nu even lopen. De keuze van IVN en de gemeente viel uiteindelijk op VV Lekkerkerk en naastgelegen basisschool het Schateiland (van juf Janny, ook weidewachter). Opmerkelijk genoeg hadden zij zich in eerste instantie onafhankelijk van elkaar aangemeld. De verbinding werd echter snel gevonden en samen trokken zij op in het proces, zoals ik dat destijds in mijn gemeente had gedaan met mijn oude basisschool. Dus promoten, werven en enthousiasmeren van buurt en buurtbewoners. En checken op volledig draagvlak (jaja, elders zijn rechtszaken gevoerd). Een ongebruikte groenstrook en een overwoekerde jeu de boules baan aan de rand van het complex van VV Lekkerkerk werden 'opgeofferd' ten behoeve van het bosje.

Aanplant, opening en donatie

Gezien onze eerdere inzet en vanwege de vroege omstandigheden besloot ik mij uiteindelijk tóch via IVN bij de initiatiefnemers te melden als vrijwilliger/geïnteresseerde voor plantdag. De verrichtte inzet binnen de NVWK mocht hierbij wat mij betreft best op gepaste en subtiel wijze naar voren komen. Met de toen nog onbenutte opbrengst van de stekjesmarkt 2025 in het achterhoofd zagen we een aanknopingspunt. Doel van die opbrengst was vorig jaar 'iets bio-divers, voor burgers...' Een ruime omschrijving, dus de opbrengst werd tijdelijk gestald tot een plan zich aandienende. Maar die opbrengst kwam nu mooi van pas! Hoe leuk zou een bijdrage in de vorm van een professioneel bijenhotel zijn? Alleen moest dit in 12 dagen gerealiseerd worden. Bestaand aanbod in de reguliere handel is vaak (grotendeels) onbruikbaar voor bijen en insecten. Een

leverancier vonden we uiteindelijk in een commerciële partij in Hazerswoude. Redelijk betaalbaar en bovendien vanuit een bewuste maatschappelijke visie. En wetenschappelijk bewezen effectief. Het resulteerde in drie prachtige bijenhôtels gemaakt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een groot exemplaar (zoek ons ingebrande logo!), te plaatsen in het buitenleslokaal van het bosje, en twee smallere varianten als blijk van waardering naar beide initiatiefnemers. Zij blij, wij blij en de dames van de stekjesmarkt tevreden... en natuurlijk ook blij! Het toeval wilde bovendien dat de gemeente op locatie grondheuvels had gerealiseerd ten behoeve van een bloemenweide voor insecten!

De levering vond uiteindelijk plaats op de ochtend van de officiële opening van het bos. Precies op tijd dus. De hovenier van dienst was bereid te helpen met plaatsen, evenals het aangewezen vierkoppig jeugdig gezelschap bestaande uit leerlingen van groep 5. Groep 5 is binnen het bijbehorende IVN-lesprogramma de zogenoemde Rangerklas. Bij het planten van de jonge boompjes (ca. 600) waren over de dag verspreid echter alle klassen betrokken aanwezig. De allerkleinsten begeleid door de allergrootsten. En waar het ene kind gelijk weet wat het te doen staat, is de ander wat meer afwachtend (bijvoorbeeld vanwege

behoud van witte sneakers of schone handen). Een element van spel of competitie is voor kinderen vaak genoeg: wie kan de meeste bomen planten in 20 minuten? Of wie durft die stekelige hondsroos en meidoorn vast te pakken? Wat het enthousiasme ook aanwakkert: dingen doen die thuis in de achtertuin of bij de juf op het plein niet mogen. Bijvoorbeeld twee bonken klei naast het hoofd van een klasgenootje tegen elkaar uiteenslaan. Eerlijk: ik was deze keer slechts alleen getuige...

Gevoel en affiniteit met je eigen leefomgeving

Wat mij betreft is het doel al bereikt wanneer er gelachen en geduld wordt en de blote handen de grond in gaan. Maar een belangrijke functie van de Rangertaken in groep 5 is het zorgdragen voor het bos (of je een heuse landheer wanen, ja echt!). En dat alles dus nabij huis, school en verenigingsleven. Midden in de eigen leefomgeving. En dat we die functie niet mogen onderschatten blijkt uit het getoonde verantwoordelijkheidsgevoel dat de leerlingen meebrachten. Bij het helpen van de hovenier met de plaatsing van de bijenhôtels, vond één van hen een stuk kabel in de aangevoerde grond. Dit werd er vakkundig tussenuit gevist, waarbij met enige trots de bevestiging werd gevraagd of dit een echte Rangeractie was. Als je dit afzet tegen kinderen die soms jolig hun lege blikjes energydrink zo ver mogelijk de struiken in gooien, valt hier wat mij betreft maar één winnaar aan te wijzen.

Ruimte voor discussie

'Greenwashing', noemde ooit een gerenommeerd ecooog (weliswaar binnen een iets andere context) het soort initiatieven als een Tiny Forest aanleggen. En toegegeven, mijn enthousiasme en objectiviteit is inmiddels geen graadmeter meer. Maar dit concept bestempelen als greenwashing klopt eenvoudigweg niet. Als je alle bevorderende ecologische- en klimaat-adaptieve claims van zo'n Tiny Forest achter elkaar ziet staan, dan geeft dat wel een enigszins gekleurd beeld. Je moet hier denk ik dan ook proportioneel naar kijken en over oordelen. Greenwashing zegt m.i. namelijk hoofdzakelijk iets over (onjuiste) intenties.

En al zal een Tiny Forest slechts een druppel op een gloeiende plaat zijn, het zijn er wereldwijd al vele honderden! En behalve groen en duurzaam, herbergt het concept op lokaal niveau een minstens zo belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. Denk alleen al aan de Ranger-actie uit de vorige alinea. Kinderen voelen door zo'n project verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving. Dat is toch prachtig?

En wat na alle indrukken van de aanplant en opening zeker niet onvermeld mag blijven, was de buurtbewoner op leeftijd (hopelijk beledig ik niemand) die letterlijk tot tranen geroerd was door de saamhorigheid. En dat bosje? Al dient het slechts als middel tot verbinding, dan is dat ook al prachtig.

Maar hoe nu verder?

Dit project is bij de initiatiefnemers en omwonenden in goede handen. Hier gaat ongetwijfeld voor een duurzame termijn gebruik van gemaakt worden. Nu terug naar die eerdergenoemde weliswaar respectabele intentieverklaring van de gemeente. De afspraak was één bosje!

Tegen het einde van de middag stond ik nog wat na te praten met onze contactpersoon en vertegenwoordiger namens de gemeente. Met de aanblik van de succesformule die zich voor onze ogen had afgespeeld gaf hij aan dat hier wel "echt veel potentie in zit". Naar zijn zeggen moest dit nog maar eens terug naar de raad... 🐦

Weidevogelbeleid in vogelvlucht door de jaren heen

Tekst en foto: Bernard de Jong

Het voorjaar barst los en dat betekent dat leden van onze weidevogelwerkgroep weer volop met de laarzen langs en in de weilanden van de Krimpenerwaard te vinden zijn. Het is een tijd waarin we hopen op een succesvol broedseizoen voor grutto, kievit en al die andere soorten die te vinden zijn in het boerenland. Vrijwilligers, boeren, het collectief en terreinbeheerders doen weer hun uiterste best om de weidevogels te beschermen.

Maar niet alleen in het veld is er van alles in beweging; ook wat hoger in de boom, op het provinciehuis en op het ministerie van LVVN, krijgen weidevogels – de grutto in het bijzonder – veel aandacht. Dat heeft alles te maken met de zogenaamde 'inbreukprocedure' die de Europese Commissie in 2024 tegen Nederland is gestart. Hoe zit dat precies? 🐦

De Vogelrichtlijn, Europese wetgeving die in 1979 is ingevoerd, verplicht lidstaten om voor in het wild levende vogelsoorten alle nodige maatregelen te nemen om populaties van die soorten in een goede staat te brengen en te houden. Ook moeten lidstaten alle nodige maatregelen nemen om voldoende leefgebied voor deze soorten te herstellen en te behouden, zowel in omvang als in kwaliteit.

Na decennia van weifelend beleid voor weidevogels diende Vogelbescherming Nederland in 2016 – inmiddels dus tien jaar geleden – een klacht in bij de Europese Commissie, omdat de vereniging er geen vertrouwen in had dat het (agrarisch) natuurbeheer voldoende robuust was om de neergaande trends van veel weidevogelsoorten om te buigen.

Dit speelde zich af in de tijd dat ook een nieuw stelsel voor agrarisch natuurbeheer werd ontwikkeld, waarbij agrarische collectieven voortaan de regie en de verantwoordelijkheid kregen om op

gebiedsniveaus samen met boeren een effectiever weidevogelbeheer te organiseren. Experts waarschuwden echter dat vrijwillige deelname en de relatief korte contractduur van beheerafspraken in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) onvoldoende effectief en duurzaam zouden zijn. Men verwachtte geen verhoging van het aantal weidevogels, hooguit een vertraging van de afname. Ook in Zuid-Holland werden vergelijkbare signalen afgegeven door onder andere de Natuur en Milieufederatie en de NVWK. Eerst met het Weidevogelmanifest dat in 2014 werd aangeboden aan Provinciale Staten, opgesteld door het toenmalige Weidevogelberaad (bestaande uit vrijwilligers en terreinbeheerders). Later werd in 2017 nogmaals een brief gestuurd naar Provinciale Staten naar aanleiding van het nieuwe stelsel voor het ANLb. Daarbij werd gewezen op de noodzaak van een aangepaste bedrijfsvoering om goed leefgebied voor weidevogels te kunnen creëren, én op passende en perspectiefvolle verdienmodellen om die omslag mogelijk te maken.

Sindsdien in Den Haag...

Weidevogels staan zo nu en dan op de politieke agenda, met name als daar door Kamerleden of andere partijen aandacht voor wordt gevraagd. Zo verscheen van GroenLinks in 2016 een initiatiefnota 'Vogels de Weide Wereld in', waarin de noodzaak voor langjarige beheercontracten al werd genoemd.

In 2020 werd het Aanvalsplan Grutto gepresenteerd, een initiatief van onder andere oud-minister Pieter Winsemius, Vogelbescherming Nederland, It Fryske Gea en de Friese Milieufederatie. Het richt zich op twee pijlers: het creëren van grote, robuuste leefgebieden voor weidevogels én een goed verdienmodel voor de boer. Min of meer gelijktijdig lanceerde het CDA nogmaals een initiatiefnota met de titel 'Weidse blik op de weidevogels'.

In 2023 kwam het kabinet-Rutte IV met het Nationaal Programma Landelijk Gebied, een ambitieus programma dat met ruim 24 miljard euro verschillende doelen in de landbouw in samenhang moest aanpakken. Het kabinet-Schoof schraptte dit programma, maar kwam wel met 500 miljoen euro voor agrarisch natuurbeheer. Daarvan lijkt onder het huidige kabinet-Jetten voorsnog hooguit 365 miljoen over. Een lang verhaal kort: beleid is soms zo veranderlijk als het weer...

Sindsdien in Zuid-Holland...

Ook in onze provincie zat men niet stil. In 2017 werden verbeterplannen opgesteld naar aanleiding van de eerdergenoemde initiatiefnota van GroenLinks. Daarop voortbordurend werd in 2019 een Actieplan Boerenlandvogels opgesteld met ambitieuze doelen op vrijwel alle aspecten van het beheer van boerenlandvogels. Daarmee moest de afname van de grutto in 2022 zijn gestopt, waarna in 2027 weer 5.500 grutto's in Zuid-Holland aanwezig moeten zijn (een stijging van 5% ten opzichte van de stand in 2013–2015).

Evaluaties van het beleid

Een belangrijke publicatie was de Ecologische evaluatie agrarisch natuur- en landschapsbeheer in 2025 door Wageningen Universiteit en Sovon. Deze legde voor het eerst de ecologische effectiviteit van het in 2016 ingevoerde ANLb langs de meetlat. De conclusies waren duidelijk: het ANLb kan effectief zijn, mits beheermaatregelen van voldoende kwaliteit, op voldoende schaal en in samenhang worden uitgevoerd.

Omdat dat in de praktijk nog te weinig gebeurt, was de boodschap precies zoals in 2016 voorspeld: "[...] de afname van een aantal soorten boerenlandvogels wordt afgeremd in gebieden met ANLb ten opzichte van gebieden zonder ANLb. Desalniettemin is er nog steeds sprake van een brede afname."

Ook het Actieplan Boerenlandvogels in Zuid-Holland werd in 2025 geëvalueerd. Het lijvige, niet altijd even leesbare rapport trekt vergelijkbare conclusies: "We zien in ANLb-gebieden en reservaten die goed worden gemonitord een toename van het aantal boerenlandvogels, maar de afname van de grutto was in 2023 nog niet gestopt." Beide rapporten kunnen via de QR-code gedownload worden van de weidevogelpagina op onze website, onder Actuele documenten:

En hoe zit het met die inbreukprocedure van de Europese Commissie?

Na indiening van de klacht in 2016 start eerst een onderzoeksfase,

Tureluur, wakend op een paaltje

waarin de Europese Commissie onderzoekt of de klacht terecht is. Na acht (!) jaar heeft de Commissie geconcludeerd dat het Nederlandse beleid nog altijd tekortschiet en is een aanmaningsbrief gestuurd. Als reactie heeft Nederland een achttal maatregelen aangekondigd, waaronder het verbeteren van (agrarisch) natuurbeheer en het toevoegen van de grutto als doelsoort aan 25 bestaande Vogelrichtlijngebieden.

De Commissie heeft dit als onvoldoende beoordeeld en Nederland een 'met redenen omkleed advies' gestuurd, waarin zij nogmaals uiteenzet waarom Nederland tekortschiet. Het niet aanwijzen van speciale beschermingszones voor de grutto is volgens de Commissie een belangrijke omissie. Daarop heeft het kabinet opnieuw gereageerd met dezelfde acht maatregelen, aangevuld met een verklaring waarin Rijk en provincies de intentie uitspreken om het Aanvalsplan Grutto uiterlijk in 2035 te realiseren en daar een snelle start mee te maken.

Hoe is dit alles relevant voor de Krimpenerwaard?

Elk jaar stellen de provincies een zogenaamd Natuurbeheerplan op dat het beleidskader vormt voor het provinciale natuurbeleid. Daarin begrenzen en beschrijven provincies de gebieden waar beheerders subsidie kunnen krijgen voor het beheer en de ontwikkeling van natuur, agrarische natuur en landschapselementen. Sinds 2023 wordt het Aanvalsplan Grutto ook vermeld in het Natuurbeheerplan van Zuid-Holland en is de Krimpenerwaard één van de Aanvalsplan Grutto-zoekgebieden.

Momenteel is een belangrijk knelpunt voor het realiseren van gebieden van voldoende kwaliteit, schaal en samenhang – zoals het Aanvalsplan Grutto beoogt en waarvan de ecologische evaluatie van het agrarisch natuurbeheer de noodzaak schetst – de inpasbaarheid van het ANLb binnen de agrarische bedrijfsvoering. Boeren willen soms wel meer doen, maar het is economisch vrijwel niet in te passen in de gangbare bedrijfsvoering.

Als Rijk en provincies de uitgesproken intenties voor het Aanvalsplan Grutto daadwerkelijk weten om te zetten in duidelijke kaders en doelen, én daarbij ook borgen dat de benodigde instrumenten en financiering langjarig worden vastgelegd, dan liggen er mooie kansen in het vooruitzicht – ook, of misschien wel juist, in de Krimpenerwaard. 🐦

Nieuws uit de werkgroep R0

Geen windturbines en geen grote bedrijventerreinen!

Leen Verschoor, NVWK-werkgroep R0

In het kort een aantal ontwikkelingen die onze aandacht hadden. Heeft u hierover vragen of wilt u een bedreiging voor de natuur onder onze aandacht brengen, laat het ons weten via werkgroep@nvwk.nl.

Herziening omgevingsbeleid 2025 provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland werkt aan herziening van het omgevingsbeleid. De NVWK heeft daarop geregeerd door zienswijzen naar voren te brengen. Inmiddels hebben we van de provincie Zuid-Holland de Nota van Beantwoording ontvangen. Op pagina 490 en volgende is de beantwoording van de door de NVWK ingebrachte zienswijzen te lezen. Provinciale Staten besluiten uiteindelijk over de herziening van het omgevingsbeleid, naar verwachting op 3 juni 2026.

Nota van Beantwoording

Nota van Beantwoording

Herziening Omgevingsbeleid 2025

Een paar onderwerpen uitgelicht uit de Nota van beantwoording:

- Geen (hoge) windturbines in de Krimpenerwaard

De aanvankelijk opgenomen zoeklocaties voor plaatsing van windturbines in de Krimpenerwaard, de Roozendaalse polder nabij Haastrecht en de Lekkerkerkse Boezem nabij Lekkerkerk, zijn van primaire zoeklocatie nu benoemd als secundaire zoeklocaties. En daarmee van de baan.

- Bedrijventerrein Nieuwe Wetering V te Bergambacht.

De gemeente Krimpenerwaard onderzoekt de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein De Nieuwe Wetering te Bergambacht. In de zienswijze van de NVWK is daarover opgenomen dat de bedrijventerreinvisie en de ontwikkeling van De Nieuwe

Wetering te Bergambacht in strijd zijn met het provinciaal beleid en het open veenweidelandschap bedreigen.

In de Nota van beantwoording van de provincie is onder andere de volgende reactie opgenomen: "Nieuwe bedrijventerreinontwikkelingen van meer dan 3 hectare zijn uitsluitend mogelijk indien deze zijn opgenomen op de provinciale 3ha-kaart van de Omgevingsverordening. De locatie Bergambacht is niet als zodanig aangewezen. Dit betekent dat een grootschalige nieuwe bedrijventerreinontwikkeling op deze locatie niet past binnen het provinciale beleid."

-Geen grootschalige nieuwe bedrijventerreinen in de Krimpenerwaard.

In de zienswijzen is door de NVWK verzocht om geen nieuwe bedrijventerreinen in de Krimpenerwaard toe te staan. De reactie van de provincie luidt: "Voor de Krimpenerwaard betekent dit dat nieuwe bedrijventerreinontwikkelingen alleen aan de orde kunnen zijn voor de reeds aangewezen 3ha-locatie in Stolwijk (Zuidelijke Entree). Buiten deze locatie biedt het provinciale beleid geen ruimte voor nieuwe grootschalige bedrijventerreinen. De zienswijze geeft daarom geen aanleiding tot aanpassing van het beleid."

Coalitieakkoord, Aan de Slag

In de Waardvogel van februari 2026 heeft de redactie onder mijn bijdrage Nieuws uit de werkgroep r.o. het volgende bericht opgenomen: "[Inmiddels is er een nieuw regeerakkoord van ons minderheidskabinet. Wat dit voor de grote natuurvraagstukken gaat inhouden zal Leen Verschoor hopelijk voor ons kunnen duiden in de volgende Waardvogel. Op dit moment wordt er door de oppositie nog stevig aan het akkoord gemorreld, terwijl een deel van de oppositiepartijen de plannen zal moeten ondersteunen, om ze te kunnen uitvoeren; red.]"

Het Kabinet wil belangrijke problemen zoals klimaat en stikstof aanpakken. Een citaat over landbouw, natuur en stikstof uit het: Coalitieakkoord.[lv2.1], Aan de Slag, bouwen aan een beter Nederland: "Wij geloven in het vakmanschap en de innovatiekracht van de Nederlandse agrarische sector. Duurzame voedselproductie, gezond ondernemerschap en het versterken van de natuur gaan hand in hand. Nederland moet en kan van het stikstofsot af. Coalitieakkoord

Het stikstofprobleem houdt de agrarische sector Aan de Slag in grote onzekerheid, belemmert de ontwikkeling 2026-2030 van onze economie en gaat ten koste van de natuur. Onze keus is helder: we kiezen voor een toekomstbestendige landbouw, een sterke natuur en een toekomstgericht voedselsysteem. Als we Nederland van het stikstofsot halen, kunnen ondernemers weer ondernemen, krijgen PAS-melders, interimers en boeren weer perspectief, kunnen we woningen bouwen en kunnen we de natuur en biodiversiteit, die onder grote druk staan, herstellen."

Het Kabinet wil de aanpak van de stikstofreductie volgens vier sporen uitwerken::

- generieke stikstofreductie;
- gebiedsgerichte stikstofreductie rond kwetsbare natuurgebieden;
- natuurbehoud en -herstel;
- gerichte ondersteuning.

In het Coalitieakkoord zijn deze vier sporen uitgebreider beschreven.

Het Kabinet werkt de komende periode, samen met medeoverheden en maatschappelijke partijen, aan de verdere uitwerking van het Landbouw, Natuur en Stikstof beleid. De minister van LNVN schets de aanpak in zijn Kamerbrief [lv3.1] Samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en Stikstof van 27 maart 2026. Voor de zomer 2026 wordt de Kamer geïnformeerd over de verdere invulling, de prioriteiten en de planning.

Zoals door de redactie van de Waardvogel al werd aangegeven, is voor de uitvoering van het coalitieakkoord de medewerking van diverse andere partijen vereist.

Het rapport van de WUR, De Nederlandse stikstofcrisis, Van verwarring naar verbinding, van maart 2026, geeft wellicht enig

Rapport van WUR, De Nederlandse stikstofcrisis

inzicht in de – oplossing van de – stikstofproblematiek; *“De Nederlandse stikstofcrisis is complex geworden, niet omdat het probleem onoplosbaar is, maar omdat de milieukundige, ecologische, sociaaleconomische en juridische werkelijkheid verstrengeld is geraakt met onrealistische verwachtingen, tegenstrijdige belangen en niet-effectieve beleidsinstrumenten. In deze studie is deze Gordiaanse knoop van verwarring ontrafeld door inzicht te geven in de onderliggende problematiek.”* 🐝

De Nederlandse stikstofcrisis Van verwarring naar verbinding

Gerard H Ros, Wouter BC de Heij, Harm Borgers, Jan Lock, Henk Kievit, Fran van Dobben, Chris Backes & Wim de Vries

Rapport WJ 2026.001

Gemis

Nienke Drexhage

Zittend in de zonnige tuin

mis ik het zachte zoemen van de zweefvlieg

mis ik het vleugelfladderen van de huismus

het babbelend tjilpen vanuit de heg

ik mis de dwarrelende vlinders bij de bloemen

de donzige bijtjes en de felle wespen

het is stil, heel stil

de wind alleen beweegt nog de bladeren

het is stil, doodstil

op het geluid van mijn ademhaling na

nog wel.

Algemene Ledenvergadering

verslag van dinsdag 24 maart 2026

Marieke von Lindern, secretaris, foto lezing Michiel Fokkema

Het was een gezellig samenkomen bij de Algemene Ledenvergadering afgelopen 24 maart in De Zwaan in Berkenwoude. Vanaf half 8 druppelden de leden binnen om onder het genot van een kopje koffie of thee de laatste nieuwtjes uit te wisselen. Het bestuur achter de tafel bestond uit Marije Willems (vz), Marieke von Lindern (secre), Michiel Fokkema (pm) en de leden Roel van der Vet en Benjamin Hallie. Jocelyn da Cruz Freitas kon helaas niet aanwezig zijn. In de zaal ca. 60 leden waaronder veel werkgroep coördinatoren en vrijwilligers. 🐦

Marije Willems opende de vergadering met een referentie naar de recente gemeenteraadsverkiezingen en de hoop dat de nieuwe gemeenteraad de natuur een warm hart toedraagt. Met het recente politiek natuurcafé geweid aan de gemeenteraadsverkiezingen heeft de NVWK in ieder geval gepoogd om duidelijk te maken wat er te kiezen valt.

De agenda werd zonder aanmerkingen aangenomen net als het verslag van de ALV 2025 (iedereen heeft de stukken kunnen inzien via de website nvwk.nl/de-vereniging/bestuur).

De secretaris gaf een samenvatting van alle activiteiten die de vereniging in 2026 heeft georganiseerd met een verwijzing naar het jaarverslag van de secretaris. Veel activiteiten en werkgroepen vervolgden in 2025 succesvol hun activiteiten. Daarnaast heeft de zwaluwwerkgroep een doorstart gemaakt, is er een nieuwe vleermuisgroep gestart en heeft zich een nieuwe coördinator gemeld voor de weidevogels. We zijn heel blij met deze nieuwe werkgroepeliders! Nieuw was een eerste Natuurcafé waar het probleem van de Amerikaanse rivierkreeft van veel kanten werd belicht.

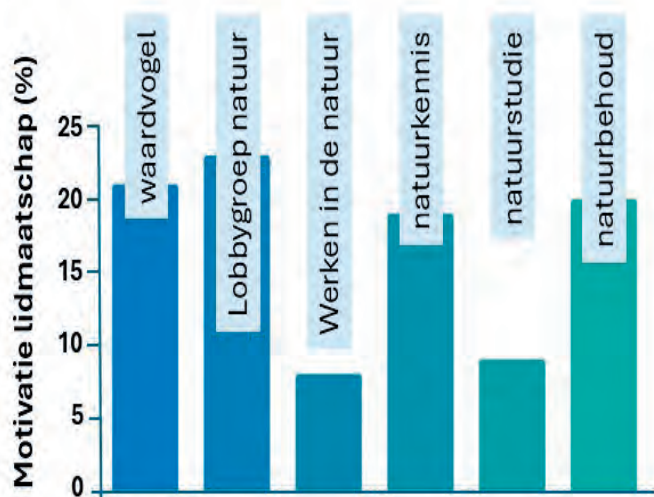
Vorig jaar had het bestuur beloofd om na te gaan hoe we (alle) leden beter bij activiteiten kunnen betrekken, wat de leden verwachten van de NVWK, en of we meer focus moeten aanbrengen in de activiteiten. Een enquête, uitgezet in de Waardvogel, in nieuwsbrieven en in de pauze van het Natuurcafé, laat zien dat de interesse van onze leden net zo breed verdeeld is als de activiteiten. Daaruit heeft het bestuur geconcludeerd dat dit is wat we moeten zijn: een paraplu, een thuis voor iedereen die zich bij de natuur betrokken voelt

en dat we daarbinnen moeten proberen de verschillende interesses met elkaar te verbinden. Vanuit de zaal werd een extra compliment gegeven aan de redactie van de Waardvogel voor de mooie vormgeving en gedegen inhoud, wat met warm applaus ondersteund werd.

Vervolgens gaf de penningmeester een toelichting op het overzicht van de financiën. We sluiten het jaar met een bescheiden positief saldo en een versterking van de financiële reserve. Sommige werkgroepen zijn in staat om financiën te verwerven met activiteiten of door subsidies aan te vragen. Ook het bestuur vraagt subsidies aan. Die kunnen weer ingezet worden voor nieuwe activiteiten. De verschillende posten werden toegelicht. In het afgelopen jaar is de financiële administratie van het project Prachtlint overgedragen naar het ZHL, waardoor eventuele risico's niet ten laste van de NVWK kunnen komen. De NVWK begroting voor komend jaar is verder min of meer gelijk aan die van vorig jaar en wordt aangenomen. De penningmeester vraagt iedereen om de zich aan de begroting te houden, maar geeft ook aan dat een goed nieuw idee altijd besproken kan worden. Het produceren van de Waardvogel is een grote post op de begroting. Lof gaat naar de ondersteuning van drukkerij Efficiënta voor het meedenken bij de productie van de Waardvogel en het aantrekkelijk zakelijk tarief dat berekend wordt.

De kascontrolecommissie verklaart bij monde van Mario Deerenberg dat de financiële administratie keurig op orde is en complimenteert de penningmeester. Mario Deerenberg verklaart ook voor het tweede jaar lid van de kascontrole commissie te willen blijven (applaus) en Tom van Tintelen meldt zich als tweede lid van de kascontrolecommissie (applaus).

De meeste bestuursleden zijn vorig jaar gekozen (voor een termijn van drie jaar) en willen binnen de huidige termijn verder. Alleen Roel van der Vet geeft aan dat hij in de loop van het jaar zijn bestuurslidmaatschap wil overdragen. Hij heeft het goed naar zijn zin als bestuurslid, maar besteedt zijn tijd nog liever aan praktische projecten binnen de uilenwerkgroep. Hij heeft zich het afgelopen jaar ingezet om nieuwe verbindingen te maken met onder andere de Stichting Natuurrijk en de Jeugd Natuur Wacht Krimpen aan den IJssel. Daarnaast vindt Roel het belangrijk om de samenleving te betrekken bij de activiteiten van de NVWK. Marije bedankt hem van harte voor zijn inzet en vraagt de leden of er iemand is die Roel zou willen vervangen. Mario Deerenberg meldt zich als nieuw bestuurslid, wat met applaus wordt aangenomen. Daarmee komt er weer een positie

vacant in de kascontrole commissie waarvoor Thijs Looren de Jong zich meldt, hetgeen ook met applaus wordt aangenomen. Mario zal zich in de aanloop naar de zomer aansluiten bij het bestuur, Roel maakt voor de zomer nog een aantal zaken af. Met het vaststellen van het nieuwe bestuurslid en twee nieuwe leden van de kascontrole commissie gaat het bestuur over tot de gedachtenwisseling met leden over actuele punten.

Max Ossevoort brengt naar voren dat de Aziatische hoornaar een nieuwe en ernstige bedreiging is. Als invasieve exoot heeft de Aziatische hoornaar de potentie om insectenpopulaties te decimeren en daarmee de voedselvoorziening in gevaar te brengen. Max wil er wel een lezing over geven, het bestuur gaat overwegen om er een Natuurcafé aan te weiden om meerdere partijen bij elkaar te brengen.

Mieke Veen merkt op dat er niets gezegd wordt over een eigen onderkomen. Staat dat nog op de agenda? Enkele leden maken zich zorgen dat een eigen inkomen erg duur is en zwaar drukt op de begroting. Marije legt uit dat het initiatief voor vernieuwing/vervanging van de Hendrikshoeve bij de Stichting Promotie Krimpenerwaard (SPK) ligt. Dit jaar kunnen we nog van de bestaande Hendrikshoeve gebruik maken. SPK zal eigenaar zijn van een nieuw gebouw waarvan wij mogelijk ook gebruik kunnen maken. Hoe de overeenkomst eruit zal zien weten we nog niet maar we zullen geen mede-eigenaar zijn.

Tom van Tintelen vraagt naar een overkoepelende visie op natuurontwikkeling in de Krimpenerwaard. De NVWK heeft veel werkgroepen die geen gezamenlijke visie lijken te hebben. Het coördinatorenoverleg probeert de werkgroepen beter te integreren, maar lijkt daarvoor niet het ideale gremium. Wellicht moeten we een speciale commissie samenstellen die hier met elkaar over na gaat denken. Het bestuur neemt dit in overweging en zal met een plan komen.

Sjaak Witteveen brengt de stichting Meldpunt Natuur Midden-Holland onder de aandacht met verwijzing naar het artikel in de Waardvogel van februari 2026. Hij hoopt dat NVWK leden kansen en bedreigingen van de natuur in de Krimpenerwaard melden bij de stichting. Het initiatief wordt door aanwezigen zeer gewaardeerd.

Henk Gazan is teleurgesteld dat het bestuur niet stilstaat bij het feit dat we in 2025 afscheid hebben moeten nemen van een van de oprichters van de NVWK: Wim Fontijne. Het bestuur bedankt Henk dat hij dit alsnog opbrengt. Wim Fontijne was één van de vier oprichters van de NVWK in 1961 en heeft veel betekend voor de vereniging. Het huidige succes van de vereniging staat op de schouders van de oprichters en de vroege pioniers van de vereniging.

Daarmee werd de ALV gesloten. Na een gezellige pauze werd de avond voortgezet met een zeer geanimeerde lezing door Auke Florian Hiemstra over nesten van vogels in de stad: hoe meerkoeten hun nest versterken met plastic en hoe eksters hun nesten afschermen met anti-vogelpinnen in plaats van takken met doornen. 🐦

Auke Florian Hiemstra is gepromoveerd bij Naturalis op het ontleden van de materialen die vogels gebruiken voor hun nest. Kijk voor meer info en verbaas je op aukeflorian.nl

Indringers weren uit nestkasten voor steenuilen en kerkuilen

Ton Bos, uilenwerkgroep

De uilenwerkgroep probeert indringers uit onze uilenkasten te houden. Zo hebben steenuilenkasten meestal een voor marters niet te nemen bocht in de kast en een anti-kauweningang. Maar op een locatie in Haastrecht, met twee kasten (dat is om andere redenen), werd een steenuilenechtpaar door maar liefst twee rampen getroffen, waarvan we het verhaal niet compleet hebben. 🐿

Inbraak en predatie

In een van de kasten was twee jaar achter elkaar ingebroken (dat konden we zien aan een doorgesneden binnenfietsband die er omheen zat). De eerste keer waren er eieren gestolen, de tweede keer mogelijk ook. We hebben daarover gesprekken gehad met de politie en de Omgevingsdienst ZH-zuid (OZHZ), die beide dit misdrijf zeer serieus namen. De OZHZ heeft toen zelfs een camera geplaatst bij de kast om de dieven te betrappen, mochten ze terugkomen (we hadden er zelf al slotjes op gezet).

Helaas werd kwam dit in de schaduw te staan van nog een ramp: in de andere kast, die op dat moment bezet was door in tenminste één steenuil, troffen we alleen nog een vleugel en een poot aan; dit terwijl de kast marterproof was. Dat moet dus een kleiner roofdier hebben gedaan zoals een hermelijn, die in deze omgeving ook wel gezien worden.

Plan om indringers te weren

Of er zich weer een steenuilenpaar zal vestigen, weten we nog niet. De locatie is kennelijk wel geschikt voor steenuilen. Er staat ook een muizenruiter bij. Recent is nog een steenuil in

Steenuilenkast met de speciale kapconstructie in de boom

de buurt gesignaleerd. Maar om dat zomaar af te wachten in de wetenschap dat deze predator weer kan toeslaan...? Dat kan natuurlijk niet.

We hebben daarom ons hoofd gebogen over hoe dat te voorkomen, wat geleid heeft tot het idee van een kap rondom de ingang de kast, zodat het roofdier er niet bij kan komen. Die kun je natuurlijk op allerlei manier maken, wij hebben gekozen voor deze uitvoering;

De essentie van deze kap bestaat uit acrylplaten aan de zijkanten en bovenkant van de ingang. Deze zijn glad, waardoor het roofdier geen houvast heeft om naar binnen te klimmen. Om deze platen vast te maken hebben we een constructie van vier betonijzers gemaakt met gaas eroverheen. Hieraan hebben we aan de binnenkant de acrylplaatjes met binddraad vastgemaakt (en aan de onderkant nog een extra plaatje). We hebben de constructie met opzet transparant gemaakt, zodat de steenuilen er niet door afgeschrikt worden, met wel nog wat takjes aan de zijkanten om te voorkomen dat ze er tegen aan vliegen.

We gaan het zien of dit experiment werkt, zowel tegen de roofdieren als voor de steenuilen.

Kauwen in kerkuilenkasten

Het overgrote deel van onze kerkuilenkasten staat binnen, meestal in schuren. Maar sommige hangen buiten of hebben hun invliegopening buiten. Die kasten vormen voor kauwen ook een aantrekkelijke nestplek. Zij weten vaak met succes de kerkuilen te verhinderen er te broeden, mede door de takken die ze naar binnen slepen. Wij hebben een aantal kasten in beheer waar dat een groot probleem is (incl. een kast in een zeer open schuurtje).

Steenuilenkast met de speciale kapconstructie

Dus wat te doen?

Er zijn diverse anti-kauwenoplossingen in omloop, maar tot nu toe vonden wij er geen voldoende geschikt voor ons. Wij zochten daarom zelf een oplossing die zowel effectief is als betrekkelijk makkelijk te maken en te plaatsen. Een oplossing die rekening houdt met factoren waar kauwen een hekel aan hebben en kerkuilen niet: kleine, lange gangen, hoeken om moeten (beide moeilijk om takken mee te slepen) en duisternis.

Dit heeft geleid tot een ontwerp bestaande een langwerpige vierkante koker van 50 à 100 cm met wanden met een binnenmaat ter grootte van de invliegopening van de kast; met een opening in de beide lange zijden van de koker, aan de beide uiteinden; een kauw moet dan twee maal een hoek om.

De koker wordt in de lengterichting op de kast geplaatst met een opening op de invliegopening (niet te zien dus); de andere opening vormt dan de nieuwe invliegopening. De koker wordt van binnen zwart geverfd (en eventueel ook het voorportaal van de kast).

We hebben inmiddels drie kokers geplaatst. We gaan zien of dit experiment werkt. We hebben al een mislukte poging van een kauw gezien om binnen te komen (staat op video). Nu nog afwachten hoe de kerkuilen gaan reageren. 🐿

Een antikauwenkoker, zojuist gemonteerd op een vrij nieuwe kerkuilenkast buiten. Deze kast werd voordat kerkuilen de kans kregen, in gebruik genomen door kauwen (we haalden er eerst een paar emmers vol kauwennestmateriaal uit).

Onder linkerfoto: een antikauwenkoker aan de buitenkant van een schuur, met een doorvoer door de schuurwand naar de kerkuilenkast binnen (rechterfoto)

Nachtelijke fietstocht

André en Rob, uilenwerkgroep

Wegens groot succes afgelopen jaar organiseert de uilenwerkgroep weer een nachtelijke fietstocht om op zoek te gaan naar uilen in de Krimpenerwaard. Ook proberen we in samenwerking met de vleermuisgroep, weer verschillende vleermuizen te traceren.

De fietstocht vindt eind juni, begin juli plaatst. Dit is een beetje afhankelijk van wanneer de jonge uilen groot genoeg zijn om ze te horen. Eind april kunnen we een definitieve datum vaststellen. Dan start ook inschrijving. Houd dus de website en de nieuwsbrief in de gaten. 🦉

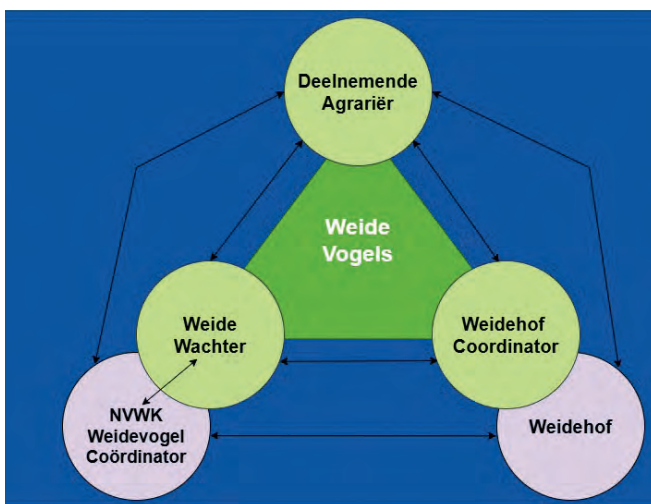
Van het weidevogelfront

De startbijeenkomst - en nu de wei in

Tom van Tintelen, coördinator werkgroep weidevogelbescherming

Met de komst van de eerste weidevogels is het seizoen definitief van start gegaan. We konden al volop genieten van de grote aantallen grutto's in Het Doove Gat. Gelukkig werden ze ook steeds meer aangevuld met andere steltlopers. Erg gezellig en leerzaam zijn de gesprekken met de vele daar aanwezige vogelaars. Het is mooi om te zien dat kennis en enthousiasme door jong en oud worden gedeeld. 🐦

Daarna samen met het weidevogelteam aan de slag voor de startbijeenkomst. Het is altijd weer een uitdaging om de juiste balans te vinden tussen inhoud en tijd. Maar gezien de reacties na afloop van de startavond is ons dat goed gelukt. Ik begon met het delen van mijn beeld bij het speelveld van het weidevogelbeheer met het onderstaande plaatje.

Dit plaatje toont de primaire keten rondom het weidevogelbeheer: de intensieve interactie tussen deelnemende agrariër, weidevogel coördinator en weidewachter. De kern van hun interactie zijn observaties en het vastleggen daarvan. Met vraagtekens laat ik relaties zien waarin ik nog zoekende ben. Bij de weidewachters maar ook bij de deelnemende agrariërs: wat verwachten zij van mij en welke activiteiten horen daarbij. Inmiddels is mij ook heel duidelijk geworden dat er een paar essentiële voorwaarden zijn voor het verzamelen van data in het veld:

- Juiste waarneming
- Correcte registratie
- Geen procesverstoring

Om dit te blijven benadrukken organiseren we cursussen voor beginnende maar ook meer ervaren weidewachters. Het weidevogelbeheer krijgt steeds nieuwe inzichten en het is van belang die met elkaar te blijven delen.

We merken echter dat de interesse in deze cursusavonden niet enorm groot is en om geen verenigingsgeld te verspillen hebben we dit jaar dan ook besloten de tweede avond te laten vervallen. Met als gevolg dat de eerste avond een enorm vol programma te verwerken kreeg. Wij blijven erg benieuwd naar jullie beeld bij dit soort avonden, alleen dan kunnen we ze mogelijk verbeteren en aantrekkelijker maken.

Terug naar de Startavond. Na mijn inleidend verhaal neemt Bernard Jong ons in vogelvlucht nog eens mee in alle aspecten van weidevogelbescherming. De primaire rollen en taken zijn observeren, beschermen en monitoren. Maar ook het aanschouwen van het landschap door de weidevogelbril waarin voedsel en veiligheid een centrale rol spelen. Inrichting van het weidevogel grasland en de predatiedruk zijn hierin bepalende factoren. Hij benadrukt hoe wij hier als weidewachters zelf onze acties kunnen nemen.

Hierna neemt Klaas de Mik ons mee in de ontwikkelingen bij Weidehof waarbij de extra attentie voor de Kievit ruim aan de orde komt. Daarna vervolgt Bernard met een terugblik op de beleidsontwikkelingen van afgelopen jaren en stelt terecht de vraag: "Wordt 2026 een kantelpunt...?" We sluiten af met de Betredingstoestemming Weidewachter en de Veiligheids Risico Inventarisatie en Evaluatie (VRIE) omdat we graag iedereen na een dag in het veld weer veilig thuis willen hebben. Samenvattend kijken we terug op een gezellige en informatieve avond met veel interactie.

Inmiddels ben ik begonnen met toch het voor mij mooiste gedeelte van deze uitdaging: het (nader) kennismaken met alle direct betrokkenen in het veld. Ik ben al een aantal keren aangeschoven bij een startmoment van weidewachtergroepen, waarop samen met Weidehof alle aandachtspunten worden besproken met een bijbehorend 'aanvalsplan'. Uiteraard ben ik ook meegelopen in het veld, waarbij ik onbekende en mooie plekken in de Krimpenerwaard te zien krijg. Er waren ook onverwachte ontmoetingen met de eigenaren van het land, waarin het enthousiasme over weidevogelbeheer wordt gedeeld. Op de dag dat ik dit schrijf schijnt het zonnetje volop dus ga ik net zoals velen van jullie genieten van de natuur in de Krimpenerwaard. Op naar een mooi en succesvol broedseizoen! 🐦

Aspirant weidevogelaars gevraagd

Weidewachters vormen een essentiële schakel in het monitoren van een weidevogelgebied tijdens het broedseizoen. Samen met de agrariër en de coördinator van AC Weidehof monitor je het gedrag van de weidevogels in een specifiek gebied. Deze informatie leg je vast in de Boerenland Monitor en vormt de basis voor het eventueel nemen van beheermaatregelen ter vergroting van de kans op een mooi broedsucces. Wil je nu meemaken wat de rol van weidewachter inhoudt dan bieden we je graag de mogelijkheid om een keer mee te lopen met al meer ervaren weidewachters. Stuur een mail naar weidevogels@nvwk.nl en we zoeken contact met je. 🐦

Uw kaas van Toos en Klaas,
Ouderkerk a/d IJssel, 0180-682019

We staan op de weekmarkten:

Dinsdag : Krimpen a/d IJssel
Woensdag : Schoonhoven
Donderdag : Capelle a/d IJssel
Vrijdag : IJsselstein

Voor al uw boekhoudzaken, belastingadviezen, belastingaangiften
en loonadministraties

Ook over uw privé-aangiften geven wij u graag advies.

Ook over uw privé-aangiften geven wij u graag advies.

Meidoornstraat 3-F
2861 VH BERGAMBACHT

Telefoon: 0182 - 351240
E-mail: info@verwaaladministratie.nl

REGULIERE EN COMPLEMENTAIRE KIJK OP HET BEWEGINGSAPPARAAT

Drs. Anne.L. Jans, Alfredo A. Pugliese en Ingrid Snoek

ARTHROKINEMATIKA & IPC

Behandelcentra voor chronische rug-, heup-, knie- en
voetklachten met de Dr. R. Bourdiol-methode.
We zijn aangesloten bij diverse beroepsverenigingen, o.a.
het Kwaliteitsregister Paramedici en Kabiz.

De zorgverzekeraars vergoeden behandelingen en therapiezoen
vanuit aanvullende pakketten.

Voor nadere informatie zie www.voet-statiek.nl.

PRAKTIJKADRESSEN

Krimpen aan den IJssel
Vrijhof 13, 2923 BR
Telefoon: 0180-51 42 91

Rotterdam
Oostmaaslaan 33a-35a, 3063 AN
Telefoon: 010-212 27 30

't Groenehart

tuin & parktechniek
onderhoud & reparatie van alle merken

Piet van Oosterom

tel: 06-11 38 16 34

Benedenkerkseweg 41a
2821LA Stolwijk

www.groenehart-tuinenparktechniek.nl

**Uw Stiga dealer voor de
Krimpenerwaard**

„De Veerstalhoeve“

Boerderijwinkel voor:

Fam. Van Drunen
Gouderakse Tiendweg 99
2831 KA Gouderak
Tel.: 0182-521646
Email: Henk.van.Drunen@deveerstalhoeve.nl

- * Vlees (pakketten)
- * Boerenkaas
- * Ambachtelijke producten

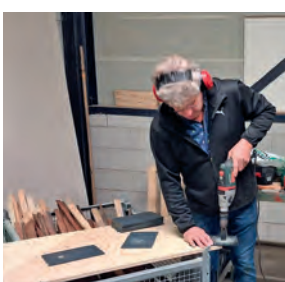
Openingstijden: op dinsdag / woensdag en vrijdag van 14.00 tot 18.00 uur en op zaterdag van 09.00 tot 15.00 uur.

In onze boerderijwinkel verkopen we vlees van eigen gefokt vee. De kalfjes die bij ons komen hebben het 1e halve levensjaar bij hun moeder gelopen. Daarna lopen de dieren 's zomers in het weiland. Voor de weilanden zijn overeenkomsten gesloten met de landelijke overheid voor botanisch- en weidevogelbeheer. Door dit beheer ontstaat een gevarieerd grasland. 's Winters lopen de dieren los in de stal, waar ze alleen eigen gewonnen kuilgras krijgen. Zo groeien ze op een natuurlijke wijze tot ze groot genoeg zijn om te slachten.

Nestkasten maken

Joke Colijn; foto's: Arie van de Graaf en Max Ossevoort

We hadden een strakke planning. Vrijdag 20 maart hebben Martijn, Max en ik alle vogelnestkasten én het voor hokjes bestemde douglashout uit de Hendrikshoeve gehaald, vanwege de bouwplannen daar. Op maandagavond 23 maart hebben Arie, Max en ik plankjes op maat gezaagd en gefreesd voor zo'n 80 nestkastjes. Dat mocht in de werkschuur bij De Vries en Verburg op het Vaartland in Stolwijk. Op twee avonden, 25 en 26 maart, hebben Wim, Ewoud, Freek, Arie, Martijn, Max en ik de hokjes in elkaar gezet. Het concept is nieuw, uitgedacht door Arie, met voorzijden die je omlaag kunt schuiven waardoor controle en schoonmaken een stuk makkelijker wordt. Een andere voorzijde er in kan ook, waardoor het hokje geschikt is voor pimpelmees, koolmees, met een nog grotere opening ringmus en met een 'halve' voorkant roodborst en grauwe vliegenvanger. Even kitten... een trespa dakje erop, dat rot niet snel. Zagen, frezen, boren, lijmen maar... en hoppa, 80 patentwaardige model vogelwoningen gereed voor bewoning! Ingeseald op een pallet liggen ze nu te wachten op de Ledendag en Stekjesmarkt. Met dank aan De Vries en Verburg! 🐦

Over stuifmeel

Boeiende bijeenkomst van de plantenwerkgroep

Tekst en foto's: leden van de plantenwerkgroep

Op zaterdagochtend kwamen wij met de plantenwerkgroep bij elkaar in De Wingerd in Krimpen aan den IJssel om ons met elkaar te verdiepen in de wonderde wereld van stuifmeel. We hadden maar liefst vijf microscopen tot onze beschikking. Freek had twee microscopen bij zich, Jacqueline had de microscoop van Michiel en ook de Yvonne van de KNNV had twee microscopen meegenomen. Op sommige van deze microscopen was ook een platform voor een mobiele telefoon gemonteerd waardoor we foto's konden nemen. Een paar van onze waarnemingen hebben we bij dit artikel gevoegd. Een wonderde wereld van minuscule klein 'stof' werd zichtbaar gemaakt! 🐝

We begonnen onder het genot van een kop koffie of thee met een algemeen deel over stuifmeel. We keken naar de biologie en functie van stuifmeel. Want wat is stuifmeel? Stuifmeel (ook wel pollen genoemd) bestaat uit microscopisch kleine korrels die door planten worden geproduceerd. Het zijn de mannelijke voortplantingscellen van zaadplanten. Stuifmeel ontstaat in de helmknoppen van de meeldraden bij bloemen, of in de mannelijke kegels bij naaktzadigen (zoals dennen).

Functie van stuifmeel

- Stuifmeel speelt een cruciale rol bij de voortplanting van planten.
- Tijdens bestuiving komt stuifmeel op de stamper van een bloem terecht.
- Daaruit groeit een stuifmeelbuis die zorgt voor bevruchting van de eicel, waarna zaden ontstaan.

Verspreiding

Stuifmeel kan worden verspreid door de wind (bijvoorbeeld bij grassen en bomen), insecten, water, vogels of vleermuizen. Windbloemen zijn heel klein. Meestal zal je ze niet eens herkennen als bloemen.

Insecten en stuifmeel

Bijen en andere insecten hebben veel stuifmeel nodig. Zeker een honingbijenvolk. Eén volk heeft gemiddeld 4 à 5 kilo stuifmeel per jaar nodig.

Natasja las de groep een passage voor uit het boek Elektrisch Ecosysteem van Funneman. Het ging over de negatief geladen aarde en dat alles op aarde onder invloed is van positief en negatief geladen deeltjes. Door wrijving met de lucht raken stuifmeelkorrels opgeladen, waardoor ze langer in de lucht blijven zweven en beter aan insecten of bloemen plakken. Volgens onderzoekers zoals Ursem, helpt deze elektrostatische kracht stuifmeelkorrels om grotere afstanden af te leggen dan alleen met wind mogelijk zou zijn.

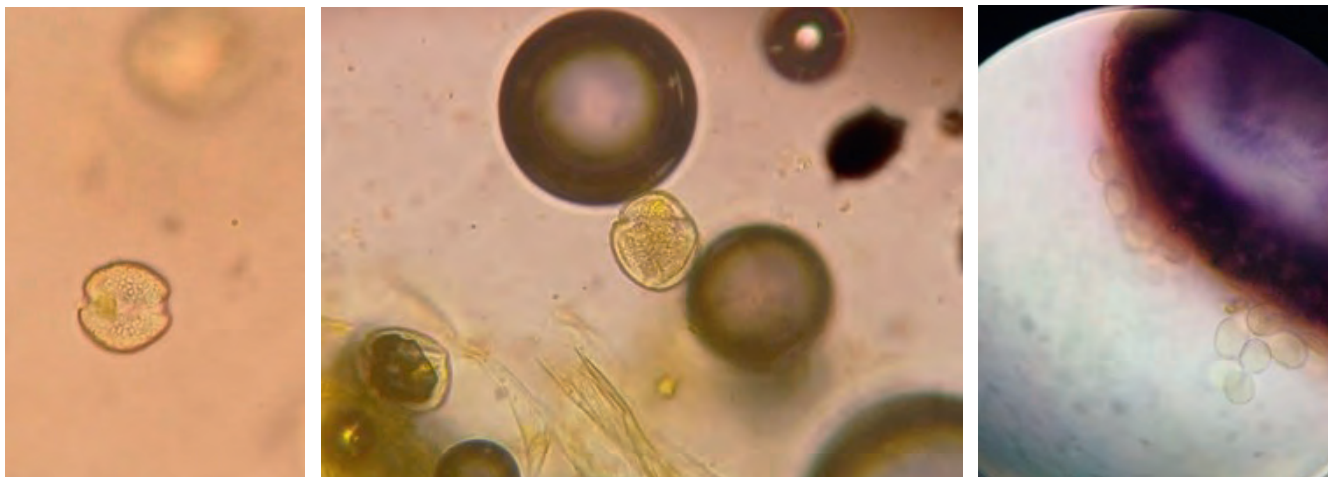
Prepareren en scherpstellen

Hierna was het de beurt aan Freek Weidema. Als oud biologielaar heeft hij de beschikking over mooie microscopen en veel kennis van de biologie van een plant. Hij gaf de groep een uitleg over de werking van de verschillende microscopen en hoe we een objectglaasje konden voorbereiden. We hadden verschillende bloemen om te bestuderen, zowel windbestuivende soorten als insectenbestuivende soorten. Zo keken we naar speenkruid, wilg, taxus, dovenetel, blauwe druif en viburnum. Stuifmeelkorrels konden uiteindelijk zo'n 400 keer groter gemaakt worden waardoor we prachtig verschillen tussen de diverse stuifmeelkorrels konden waarnemen.

Ook bekeken we stampers, helmknoppen en hokjes. Het was een leerzame en vrolijke ochtend! 🐝

Prepareren met een pincet en scherpstellen

Op de eerste foto staat een stuifmeelkorrel van een wilgenkatje. De tweede is van een stuifmeelkorrel van speenkruid, ingeklemd tussen minuscule luchtbelletjes (die donkere bollen). De laatste foto toont stuifmeelkorrels van een blauw druifje. Het paarse is plantmateriaal (het helmhokje) met aan de rand een serie kleine doorzichtige bolletjes. Dat zijn de stuifmeelkorrels die uit het helmhokje zijn gedrukt. Omdat het bij blauwe druifjes om insectenbestuiving gaat, laten de pollen wellicht net iets minder makkelijk los dan bij windbestuivers. 🐝

De rode vogel

Mia Bersma, foto: Els Bersma

Ik zit voor het raam en laat mijn ogen dwalen over de bomen tegenover mij. De takken zijn nog kaal, maar niet lang meer, want het voorjaar komt er aan. Dat is te zien aan twee eksters die één van de bomen verkennen en daarna beginnen met het bouwen van een nest. Takken worden aangesleept, heel lange soms en in het nest gestoken. Met z'n tweeën duwen ze de takken hun plaats. Wéken zijn ze ijverig bezig. Het wordt een groot nest. Twee bomen verderop zit ook een nest, dat nooit bewoond werd.

Op een dag krijg ik bezoek van een zoon en zijn vrouw. Ook zij kijken met interesse naar de vogels die druk bezig zijn.

Opeens ontdekt mijn zoon een onbekende rode vogel een klein stukje onder het nest. "Wat kan dát zijn", roept hij opgewonden, "zo'n vogel heb ik nooit gezien." Hij spant z'n ogen in, maar het is te ver weg en hij heeft geen verrekijker bij zich.

"Een roodborst natuurlijk", zeg ik voor de grap.

"Nee", roept hij driftig, "daar is hij te groot voor." Nu worden de telefoons gepakt en rode vogels opgezocht, maar ze komen er niet uit.

Uiteindelijk belt mijn zoon z'n jongste broer die vaak wandelingen maakt met z'n hond en gelijk vogels spot. "Ik ben mij Ma", zegt hij, "We kijken naar eksters die hier tegenover een nest bouwen en daar een klein stukje onder zit al heel lang een rode vogel, heb jij enig idee wat dat kan zijn?"

"Jawel", zegt z'n broer nuchter, "ik het het ook gezien toen ik er laatst was. Het is geen vogel, waarschijnlijk een stukje nestmateriaal dat losgeraakt is of iets wat in de boom gewaaid is en de vorm van een vogel heeft."

Het enthousiasme is meteen getemperd. In gedachten zagen we al een legertje fotografen met hun toestellen opdraven rond de boom.

Zijn we nu teleurgesteld? Helemaal niet, we genieten van de nestbouw voor onze ogen, wát een ijver, wát een samenwerking. Heel misschien wordt dit nest in de toekomst wél bewoond, we zijn vol verwachting en ik kijk er naar uit. 🐝

Bevers zijn goed voor de biodiversiteit

De Vlinderstichting, 10 april 2026, Michiel Wallis de Vries en Kars Velling

PERSBERICHT

Bevers zijn landinrichters. Ze staan op de tweede plaats, na de mens, wat betreft hun vermogen om landschappen te veranderen. Er is veel onderzoek gedaan naar hoe de biodiversiteit in het water op hun werkzaamheden reageert, terwijl de veranderingen zich ook op het land voltrekken. Recent onderzoek heeft gekeken naar die effecten op planten en bestuivers rondom beverburchten.

Bevers kunnen met hun knaagwerk en damconstructies het landschap flink beïnvloeden. Dat kan leiden tot overlast voor mensen, maar ook tot mooie natuurwinst. Dit blijkt uit een onderzoek in Schotland waarin door bevers en door mensen aangelegde wetlands werden onderzocht op vegetatie en bestuivende insecten. De aantallen dagvlinders en zweefvliegen waren beduidend hoger onder invloed van de bevers en de zweefvliegen kwamen ook met meer soorten voor. De hogere bloemenrijkdom in de bevergebieden droeg daar waarschijnlijk flink aan bij. Voor bijen en dagactieve nachtvlinders werden er geen verschillen gevonden, maar het zou goed kunnen dat deze wel naar voren komen wanneer voor de bijen meer gebieden worden bestudeerd en voor dagactieve nachtvlinders de afstanden tussen de onderzoekslocaties worden vergroot. Overigens zou het voor zo'n bloemrijke situatie in Nederland wel nodig zijn om ook de waterkwaliteit te verbeteren, zodat voorkomen wordt dat door te veel stikstof en fosfaat de grassen de bloemen verdringen.

De resultaten tonen aan dat bevermoerassen de rijkdom aan zweefvliegen en de abundantie van zweefvliegen en vlinders vergroten en de voedselbronnen voor bestuivers diversifiëren. Daarnaast steken ze voor andere bestuivers gunstig af tegen door mensen aangelegde vijvers. De activiteiten van de bevers hebben dus ook een positieve invloed op de biodiversiteit en het land rondom de burchten.

Volop lente in het land: drie weken vroeger dan 'normaal'

De Natuurkalender, GLOBE Nederland, Wageningen University, 10 april 2026, Arnold van Vliet en Wichertje Bron

PERSBERICHT

De zeer zachte en zeer zonnige maart zorgt voor een zeer vroege start van de lente. De belangrijkste boomsoorten komen momenteel al in blad, tal van lentebloemen zijn te bewonderen en peren, kersen en zelfs de appels staan in bloei. In vergelijking met vijftig jaar geleden loopt de lente ruim drie weken voor. Met de verwachte hoge temperaturen de komende dagen zal de voorsprong nog even aanhouden.

Deze dagen beleeft Nederland het ultieme lentegevoel. Dat komt door de zeer hoge temperatuur, het droge weer en de in kracht toenemende zon. Maar belangrijker is dat de natuur volop in de lentestand springt. Tal van voor ons land beeldbepalende boomsoorten ontplooiën deze dagen hun bladeren: witte paardenkastanje, berk, zomereik, beuk, els, linde en wilg. Van de paardenkastanjes beginnen de eerste zelfs al in bloei te komen. Na de kale winterstand van de bomen krijgt ons hele land een rustgevende, frisse, lichtgroene tint.

Drie weken

Op basis van de historische waarnemingen van het moment van bladontplooiing in de Natuurkalenderdatabase weten we dat beuken en eiken vijftig jaar geleden pas in de eerste week van mei in blad kwamen. Dit jaar hoefden we niet zo lang te wachten en kunnen we nu al van deze spectaculaire transformatie genieten. Zo'n drie weken eerder dus dan wat we vroeger – in de periode 1940 tot en met 1968 – normaal zouden vinden. Maar ook ten opzichte van de gemiddelde bladontplooiing in de jaren 2001 tot en met 2020 (de huidige meteorologische normaal) is dit jaar ongeveer een week eerder. De vervroeging van het groeiseizoen door klimaatverandering zet dus nog steeds door.

Dotterbloem, foto: Wim Sloof

Fruitbomen al in bloei

De zeer vroege start van het groeiseizoen is ook duidelijk te merken aan de fruitbomen. Ze zien er spectaculair uit met hun ontelbare bloemen. De kersen, peren en ook zelfs de appels staan of komen al in bloei. Diverse prunussoorten hebben hun bloei alweer achter de rug en zijn aan de vruchtvorming begonnen. Door de zeer hoge temperaturen zal de bloeiperiode relatief kort zijn. Dat betekent wel dat er meer concurrentie tussen de bloemen zal zijn om bezocht te worden door insecten voor de bestuiving. De fruitbomen krijgen hierin nu ook concurrentie van soorten als de meidoorns. De eerste exemplaren zijn al in bloei gezien. Dat was 50 jaar geleden pas vanaf half mei.

Pinksterbloemen, fluitenkruid en vele andere lentebloemen

De kruidlaag doet uiteraard volop mee met de lente. Allerlei karakteristieke lentebloeiërs, zoals maarts viooltje, bosanemoon, gewone dotterbloem, hondsdrif en pinksterbloem staan volop in bloei. Ook ruim drie weken eerder dan normaal. Momenteel komen op steeds meer plaatsen de witte dovenetels, look-zonder-look, fluitenkruid en de scherpe en kruipende boterbloemen in bloei. Hun kleuren, subtiele geuren en de extra structuur die ze aan de kruidlaag geven, zorgen ervoor dat de (natuurlijke) graslanden en de wegbermen er veel aantrekkelijker uitzien dan een maand geleden.

Zeer warme februari en maart

Het is overigens geen recordvroeg jaar. In 2024 kwam de gemiddelde temperatuur in de maanden februari en maart uit op een onvoorstelbare 8,5 graden Celsius. Dat kwam vijftig jaar geleden niet voor in ons land. Dit jaar is dat met 7,1 graden Celsius beduidend lager, maar nog steeds veel hoger dan de 3,4 graden Celsius die we vijftig jaar geleden normaal vonden voor deze maanden. En dit jaar is de temperatuur ook nog beduidend hoger dan de gemiddelde temperatuur van 5,3 graden Celsius die we tegenwoordig normaal vinden in De Bilt.

Nieuwbouw
Verbouw
Renovatie
Onderhoud
Exclusief timmerwerk

**Hagendijk
Bouw**

Tel. 06-51809068 / www.hagendijkbouw.nl

Tuinontwerp en hoveniersbedrijf
'Projecten in het groen'

ontwerp
beplantingen
onderhoud:

www.projecteninhetgroen.nl

0
6
.
5
4
2
1
3
9
8
8

**breedveld
staal**

staal komt tot leven

breedveldstaal.nl

staalnieuws.nl

staalprijsen.nl

Breedveld Staal bv - Parallelweg 4 - 2921 LE Krimpen aan den IJssel - 2920 AB Krimpen aan den IJssel
T +31 (0)180 512933 - F +31 (0)180 514206 - E info@breedveldstaal.nl

Wij dragen graag een
steentje bij.
Dat is het idee.

Rabobank Krimpenerwaard
ondersteunt uw vereniging.

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rabobankkrimpenerwaard.nl

Pijn aan uw hand of pols?

Wij bij Kliniek Voor de Hand helpen u graag!

kliniek
**voor
de
hand**
en pols

Verzekerde zorg zonder wachtlijst!

0348-214016

info@voordehand.nl

www.kliniekvoordehand.nl

Biologische geitenboerderij De Bonte Weide

- 🌿 Biologische boerderijwinkel
- 🍃 Rustpunt met koffie, thee en lekkers
- 🌱 Biodivers erf, boordevol natuur

Van harte welkom!

Openingstijden:
Maandag t/m zaterdag van 8 tot 20 uur

Benedenkerkweg 106b, Stolwijk

WWW.DEBONTEWEIDE.NL

De Zwaan

Wij zijn geopend voor de afhaalmaaltijden en snacks op vrijdag en zaterdag van 17.00 tot 20.00 uur. De Zwaan, Kerkweg 2 te Berkenwoude. Neem voor de overige activiteiten een kijkje op onze website: www.dezwaanberkenwoude.nl

In het prachtige Berkenwoude, in het hart van de Krimpenerwaard, ligt Cultureel Centrum De Zwaan.

Of het nu gaat om een buffet, lunch, diner of borrel in een versierde zaal in De Zwaan of bij u thuis, vraag gerust naar de vele mogelijkheden.

U kunt contact met ons opnemen door een mail te sturen naar dezwaanberkenwoude@gmail.com, of bel naar 0182-362546 of 06-53214225.

Wij zijn geopend voor de afhaalmaaltijden en snacks op vrijdag en zaterdag van 17.00 tot 20.00 uur. De Zwaan, Kerkweg 2 te Berkenwoude. Neem voor de overige activiteiten een kijkje op onze website: www.dezwaanberkenwoude.nl

Met veel passie bereiden Marjan en Corrie zo veel en zo vers als mogelijk vanuit de keukens van De Zwaan.

De zalen in De Zwaan zijn in te richten voor verjaardagen, vergaderingen, jubilea, diners, lunches. Lunches en diners serveren wij à la carte of in buffetvorm.